

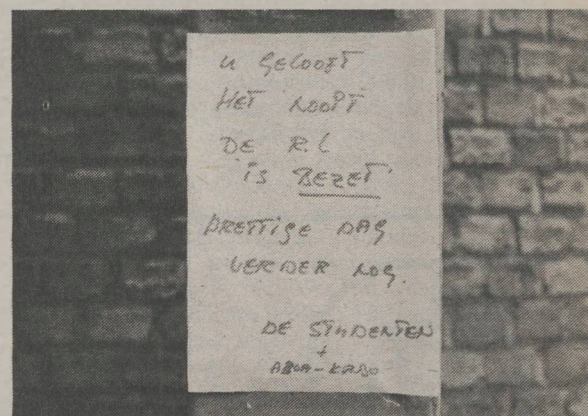
Informatie- en opinieblad van de
Rijksuniversiteit Limburg. Postbus 616,
6200 MD Maastricht. Tel. 043-888468

Achtste jaargang, nummer 12, 12 november 1987

Inhoud

Pagina 3

Schokkend

Volgende week worden in bijna alle universiteitssteden acties gevoerd tegen de plannen van minister Deetman. In Maastricht dit keer geen bezetting maar gematigde acties: een onderwijsstaking, een manifestatie en het indienen van een motie tijdens het sprekerskwartier van de universiteitsraad. Het Landelijk Actieplatform Studentenorganisaties is intussen "geschokt en zeer verbaasd" over de bereidheid van bestuurders in het Hoger Onderwijs om met de minister samen te werken bij het realiseren van de snode plannen.

Pagina 5

Onvoorstelbaar

Deze week begint een aantal studenten juridische procedures tegen minister Deetman, met als inzet snelle uitbetaling van reeds toegekende beurs en een soepele hantering van de hardheidsclausule. Hun in Maastricht gevestigde advocaat, Richard Wagemans, vindt het "onvoorstelbaar" met hoeveel problemen de invoering van de nieuwe Wet Studiefinanciering gepaard gaat. Deetman is in zijn visie een wereldvreemde man, die niet nadenkt en nauwelijks weet wat er in dit land gaande is. En als studenten hun juridisch gelijk zoeken laten rechters organisatorische argumenten van de kant van de staat vaak te zwaar wegen.

Pagina 7

Schandelijk

Als de plannen die Deetman voor het Hoger Onderwijs heeft bedacht doorgang vinden, moeten de studenten voortaan hun collegegeld rechtstreeks aan het ministerie van O&W overmaken. Gespreide betaling, zoals die dit jaar door een regeling tussen RL en het Maastrichtse bankwezen mogelijk was, vervalt dan. Daarnaast zal het in de praktijk vrijwel onmogelijk blijken om tijdelijk onderwijs te volgen aan een andere instelling dan die waar de student staat ingeschreven. Schandalige plannen, vindt Theo Tijssens van de studentenadministratie.

slechts een derde van de assistenten heeft een opleiding aan de Maastrichtse universiteit achter de rug (landelijk twee derde). Deels kan dit verklaard worden uit het feit dat er nog geen Maastrichtse economen zijn afgestudeerd. Aan de andere kant is het aandeel van de economische faculteit in het AIO-bestand

van de RL gering. En terwijl landelijk gezien één op de drie AIO's een 'nieuwe stijl' student is, aan de RL geldt dit voor slechts één op de vijf AIO's. De rest heeft een oude stijl opleiding achter de rug.

Bert Bakker/UP
Emely Nobis

DEETMAN ONTKENT FOUTEN

"Er is gestreefd naar maximale flexibiliteit bij de opzet van de organisatie en de computerprogramma's voor de studiefinanciering". Dat schrijft minister drs. W.J. Deetman in een brief, waarin hij aan de Tweede Kamer de informatie geeft, die hij vorige week schuldig bleef in het overleg met het parlement. Het overleg werd om die reden afgebroken.

traden er toen talloze fouten op in de toekenningen.

Opvallend is verder Deetmans verdediging van de keuze voor de natuurlijke ouder als degene, die wordt aangeslagen voor de ouderlijke bijdrage. Bij echtscheidingen levert dit veel problemen op. Vaak bestaat al lange tijd geen contact meer met de vader, en als men hem al kan vinden, wil hij soms niet betalen. In het oude stelsel kon worden uitgegaan van stiefouders. Bovendien werd de ouderbijdrage vaak "gemakshalve" vastgesteld op de berekende alimentatie. Voor meerderjarige studenten verviel de bijdrage van de stiefouder. Voorts gold de regel dat voor hen de niet-verzorgende, natuurlijke ouder buiten beschouwing werd gelaten als de echtscheiding minstens vijf jaar geleden was uitgesproken. Deetman schrijft van deze "gecompliceerde regels" te zijn afgestapt. Dat de eenvoud van thans heeft geleid tot meer dan 10.000 beroepen op de hardheidsclausule door studenten, die juist hierdoor in de problemen zijn geraakt, maakt weinig indruk op hem. De minister herhaalt nog eens de onderhoudsplicht, ook wanneer al jarenlang geen contact meer met de ouders bestaat, in overleg met de minister van justitie te willen aanscherpen. Tegenover het parlement had Deetman vorig jaar beloofd het oude beleid bij weigerachtigheid van de ouders te zullen voortzetten. Dat blijkt nu definitief niet het geval.

Bert Bakker/UP

ezenlijk bij de vormgeving is de ontbenadering geweest", zo vertelt Deetman. Die benadering is echter niet zo ver, dat de wet werd overschreden. Volgens Deetman is het mogelijk dat een beurs niet wordt uitbetaald omdat niet de gegevens in de computer konden worden verwerkt, ongeacht de zaak daarvan. In veel gevallen wordt Groningen achter met de verwerking. En als de student te weinig gegevens heeft verstrekt, werd hij niet in het begin maandenlang niet eens op gewezen, zodat hij het verzuim natuurlijkelijkerwijs ook niet kon aanvullen. Maar in beide gevallen is niet ar het middaan aan de wettelijke eis, dat een enkele gegevens beschikbaar zijn. In beide gevallen is de betaling stopgezet.

In, wist structurele fouten zijn er bij de hoeds hrmgeving van de uitvoering volvale tijdens de minister niet gemaakt. ng waart Deetman noemt het niet juist dat ag geleet moeilijk zou zijn om brieven g. Toen an betrokkenen in Groningen te ongen, ag te vinden. Om "privacy-rede- stig te ken" zijn die inderdaad in een arief opgeborgen, maar met de mputer zijn ze makkelijk terug te nden. Veel studentendecanen hebben er over geklaagd dat juist

daar één van de grote knelpunten ligt, naast het feit dat documenten van één persoon door verschillende ambtenaren worden verwerkt.

De minister licht de kamer ook in over de kosten die hij aan computerfirma Volmac en het Rijkscomputercentrum in Apeldoorn heeft betaald, en nog steeds moet betalen, voor de ontwikkeling, het beheer en het onderhoud van het systeem. De uitgaven lopen steeds verder op. In 1984 waren de kosten 437.000 gulden, in 1985: 6,7 miljoen, in 1986: 26 miljoen en in 1987: 36 miljoen. Voor dat geld zijn 1010 programma's en 6 grote gegevensbestanden opgezet. Per maand is 1,8 miljoen gulden nodig om de computer te laten draaien en de kennisgevingen te versturen. Volgens de bewindsman is er tijdens de voorbereidingen volop proefgedraaid. Met de programma's zelf door Volmac, met het gebruik ervan door de CDS. Het proefdraaien is voortgezet tot in mei van dit jaar. De werkelijke invoering van het systeem (vanaf 1 oktober 1986 werd eerst met voorschotten gewerkt) had in april moeten plaatsvinden, maar werd tot mei uitgesteld. Ondanks het uitgebreide proefdraaien

WERVING ASSISTENTEN VERLOOPT

REDELIJK

AIO's zullen voorlopig niet meer betaald krijgen. Dit schrijft minister drs. W.J. Deetman in een brief aan de WO-kamer, waarmee hij het eindrapport van de Stichting Research en Beleid over de invoering van de AIO-categorie aanbiedt. De minister wil een vervolgonderzoek instellen om meer inzicht te krijgen over moeilijk vervulbare AIO-vacatures. Pas daarna overweegt hij "maatregelen in de financiële sfeer", maar dat is niet eerder dan in de loop van 1988.

Met de aanstelling van aio's valt het alieszins mee, zo blijkt uit het SBR-rapport. Van de 1169 tot 1 juni vrijgegeven vacatures, was op dat moment al 80 procent (920) vervuld. Hoewel er verschillen zijn tussen universiteiten en disciplines (maar de RL komt met 29 aio's precies op het gemiddelde van 80%), kan niet in algemene zin worden geconcludeerd dat het lage AIO-salaris de werving echt heeft bemoeilijkt. Het rapport noemt het opmerkelijk dat

ook faculteiten als economie, bedrijfskunde en rechtsgeleerdheid er in en de meeste plaatsen te bezetten. Gezien de arbeidsmarkt werd verwacht dat juist hier grote problemen zouden ontstaan. Het rapport stelt verder dat de VU, de UVA en in mindere mate de RL wel moeite hebben met het vervullen van vacatures bij Economische Wetenschappen.

De gerealiseerde aantallen AIO-plaatsen kan men vergelijken met

de streefgetallen, die in de bilaterale beleidsafspraken tussen het ministerie en de instellingen in het na-jaar van '85 zijn gemaakt. Dan blijkt de RL van alle universiteiten de grootste discrepantie te vertonen opzichte van die streefcijfers: nog onder de 50%, tegenover een gemiddelde bezettingsgraad van twee derde.

Opvallend is verder dat de werving van AIO's aan de RL relatief vaak via landelijke kanalen verloopt en

GOEDKOPE TOEPASSING HARDHEIDSCLAUSULE MOGELIJK

Een ruimere toepassing van de hardheidsclausule in de studiefinanciering voor studenten waarvan de ouders niet willen meebetalen aan de studie, is goed betaalbaar. Volgens de LSVB moet voor elke 1000 studenten die daardoor onafhankelijk van de ouders worden, de maandelijkse basisbeurs voor iedereen met 68 cent omlaag. De totale uitgaven voor de studiebeurzen blijven dan gelijk.

Stufi-specialist Robbie Koenen schrijft dat in een brief aan de Tweede Kamer. Volgens de LSVB-woordvoerder mag een regeling eigenlijk niets extra kosten. Minister drs. W.J. Deetman heeft meermalen beloofd de praktijk van de oude beurzenregeling te zullen voortzetten. Daarmee zou dus in de begroting rekening gehouden moeten zijn. In werkelijkheid is hij echter aanmerkelijk strenger dan voorheen, zodat er geld over zou moeten blijven.

Volgens een schatting van Deetman is er minstens 10.000 keer een beroep gedaan op de hardheidsclausule. Tot dusver zijn er 400 behandeld, waarvan een kwart is toege-

kend. Zou in alle 10000 gevallen worden overgegaan tot de toekenning van een volledige beurs, dan zou de basisbeurs met ruim 80 gulden (fl. 6,85 per maand) moeten worden verlaagd om uit het bestaande budget betaald te kunnen worden, zo berekent Koenen. Voor de lagere inkomensgroepen wordt dat weer goedge maakt door een hogere aanvullende beurs of lening.

Bert Bakker/UP

PREMIE SSGZ NIET OMHOOG

Een dreigende nieuwe premieverhoging met 75 gulden bij de SSGZ gaat niet door. Dat blijkt uit een brief van minister Ruding (financiën) aan de Tweede Kamer, waarin de maatregel die tot de stijging zou hebben geleid op de lange baan wordt geschoven.

In het voorjaar werd bekend dat de uitvoering van de Interne Lastenverevening Particuliere Ziektekos-

tenverzekeraars' (ILPZ), voor de bij de SSGZ verzekerde studenten 75 gulden per jaar extra zou kosten. De bedoeling van de maatregel was dat verzekeraars, waarbij veel jongeren verzekerd zijn, gingen meebetalen aan de kosten die verzekeraars met veel ouderen in het pakket maakten. Aangezien de SSGZ alleen maar jongeren verzekert pakte dit voor haar duur uit. Uitvoering van de ILPZ is volgens Ruding echter zo ingewikkeld, dat hij er voorlopig van afziet. Daarbij speelt een rol dat aan het parlement is toegezegd dat studenten maar de helft van (onder meer) de ILPZ-heffing zouden gaan betalen. In andere gevallen kon Ruding, gesteund door de rechter, onder die toezegging uit, bij de ILPZ niet, zo schrijft hij.

Bert Bakker/UP

paartjes

Wie wil er eind februari mee op wintersport? Wij zoeken 1 of 2 mensen die mee willen gaan skiën. Sportieve reacties naar 09-3212452213 of schrijf naar Lucielle de Bakker, Maastrichter Steenweg 140, 3770 Vroenhoven, België.

Een onlangs opgericht koor voor lichte muziek (close harmony, musical, jazz en popsongs), o.l.v. Manuel Speth, heeft dringend BASSEN en TENOREN nodig. Bel voor informatie: 043-431971.

Te koop: vloerbedekking afm. 3mx3,9m, kleur bruin, zo goed als nieuw vr. prijs f 45,00. Een compleet bed met matras afm. 1,9mx0,8m, vr. prijs f 75,00. Tel. 045-442092.

Te koop: skischoenen, maat 41-42. Type: Lowa, air-controle, winkelprijs f 269,00, 1 week gebruikt. Vraagprijs f 125,00. Tel. 045-442092.

Te koop aangeboden: Blaupunkt autoradio f 25,00. Vaaslamp f 20,00. AEG strijkijzer f 25,00. Mahonie houten bureau f 50,00. Imperiaal alleen geschikt voor auto's met gleuf f 35,00. Tst. 202 's ochtends, thuis 472552.

Te huur aangeboden: gedeeltelijk gemeubileerde kamer in Wijk van 5 dec.-19 febr. Wegens stage in het buitenland. Huur f 300,00/maand (incl.), Eveline Floor, 043-536410 na 18.00 uur/in weekend.

Te koop: grenenhouten tweezitsbank f 100,00. Tel. 043-216793, na 6 uur.

Voor kleine of grote kamerverhuizingen bellen naar 04950-24354.

Te koop gevraagd: Trekking rugzak (55-60 ltr.), BV Lowe Amazone of Berghaus). Lichtgewicht 1 of 2 persoons tent. Tel. 888107.

Te koop: B+O tuner/versterker en B+O boxen. Yamaha cassettedeck. Absolute topkwaliteit. Prijs n.o.t.k. Tel. 0932-12454953, vraag naar Geert.

Wegens verhuizing te koop: herenfiets in goede staat f 125,00. Uitschuifbare eettafel in redelijke staat f 50,00. 6 Degelijke stoelen, apart f 25,00, samen f 125,00, samen met tafel f 160,00. Tel. 614401, buiten kantooruren.

Te koop: grasmaaier, benzine, Honda HR 21 (3,5 pk), maaibreedte pl. min. 60 cm. Vraagprijs f 600,00. Inl. tst. 793 H. Peute of 04458-1695.

Te huur in Voeren: romantisch gerestaureerd Vakwerkhuisje, rustige ligging, grote tuin, prachtige omgeving. Geschikt voor 2 personen. (evt. gemeubileerd), huurprijs excl. f 550,00. Tel. 888209 of 093241767285.

Te koop: basgitaar, Fender, Nwe. snaren, 2e element. Zeer weinig gebruikt, wegens ziekte. Pr. n.o.t.k. Tel. 045-461214; vragen naar John. Liefst na 18.00 uur.

Te koop gevraagd: Commodore met recorder en evt. software. tst. 360.

Je hebt vakanties en vakanties. Skiën o.a. met kerst of nieuwjaar in Frankrijk met Stichting Sport Neth vanaf f 595,00. Bel Aad (030-732959), Ceciel (030-932468) of Roeland (030-732959).

Voor alle 2e jaars Beleid en Beheer is het zaterdagavond 14 november feest. Leer elkaar eens anders kennen en kom vanaf 21.30 uur naar het discozaaltje van Circumflex, de Stijl. Ook medewerkers zijn van harte welkom.

Met speed woonruimte, liefst zelfstandige, gezocht door adm. medewerkster. Margit, Oude Kerkstraat 38, tel. 617302 of via Carla Fröberg, tel. *02.315 (882315).

YOUR MBA AT THE ROTTERDAM SCHOOL OF MANAGEMENT

De Rotterdam School of Management organiseert in de Rijksuniversiteit Limburg een voorlichtingsbijeenkomst over de post-doctorale dagopleiding:

* INTERNATIONAL MBA PROGRAM IN GENERAL MANAGEMENT
(Engels- en Nederlandstalige versie)

(Beide programma's duren twee jaar en vangen aan september 1988. Toelatingseisen: doctoraal examen of vergelijkbaar buitenlands diploma en GMAT-test).

Indien u niet in de gelegenheid bent om de voorlichtingsbijeenkomst bij te wonen, vul dan onderstaande coupon in.

Gaarne ontvang ik de brochure over het International MBA Program in General Management van de Rotterdam School of Management/Faculteit Bedrijfskunde.

Naam: _____

Adres: _____

Postcode: _____

Plaats: _____

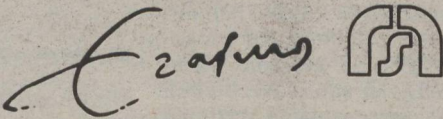
Afstudeerrichting: _____

Plaats: Juridische Faculteit
In den Nieuwenhof, Collegezaal
Zwingelput 4, Maastricht

Tijd: woensdag 18 november
15.00 - 16.30 uur

Bent U geïnteresseerd in een (inter)nationale carrière en afgestudeerd in een sociale, medische, economische, juridische, technische of andere wetenschap kom dan langs voor meer informatie!

Sturen aan: Erasmus Universiteit Rotterdam
Rotterdam School of Management/
Faculteit Bedrijfskunde
t.a.v. Bureau Voorlichting,
Placement, Werving & Selectie
Burgemeester Oudlaan 50
3062 PA Rotterdam
Telefoon: 010 - 408 19 27/408 19 05

ERASMUS UNIVERSITEIT ROTTERDAM
ROTTERDAM SCHOOL OF MANAGEMENT
FACULTEIT BEDRIJFSKUNDE

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg, uitgegeven door de Stichting Maffius. Verschijnt wekelijks.

Redactieadres
Tongersestraat 53, kamer 316,
Postbus 616, 6200 MD
Maastricht. Telefoon:
043-888468 (doorkiesnummer)

Stichtingsbestuur
Wim Hermens (voorzitter)
Kees Schröer (penningmeester)
Erik de Graaff
Ton Hameleers
(redactieafgevaardigde)
Geertjan Tangelder
Johan Muysken

Redactie
Jacques Herraets
Wammes Bos
Emely Nobis

Redactieleden/medewerkers
Marc Bonten
Bart Brouwers
Lucia Geurts
Ton Hameleers
Evelyne de Leeuw
Paul Pinxten

Redactie-assistente
Liesbeth van Hoef

Foto's
Franco Gori
Fotopersburo Widdershoven
Fotopersburo Mellaart

Tekeningen
John Prop
Raph de Haas

Druk
Limburgs Dagblad Heerlen

Advertenties
Advertenties (behalve Paartjes):
Yvonne Stevens, tel. 043-624938
Krans. werkdagen bereikbaar na 18.00 uur. Tarieven op aanvraag.

Paartjes
Paartjes opgeven bij de redactie. Voor medewerkers en studenten gratis, anderen f 7,50. Paartjes waarin onroerend goed te koop wordt aangeboden f 25,00 (max. 50 woorden).

Mededelingen
Mededelingenpagina's doorgeven aan Frank Speet, Dienst Voorlichting, tst 319.

Abonnement
Leden van de universitaire gemeenschap ontvangen het blad gratis. Afgestudeerden en andere belangstellenden kunnen zich abonneren voor f 25,00 per jaar.

Universitaire Pers
Observant maakt deel uit van het landelijk samenwerkingsverband Universitaire Pers, samen met Ad Valvas (Vrije Universiteit), Delta (Delft), Univers (Tilburg), Cursor (Eindhoven), Universiteitsblad Twente, KU-nieuws (Nijmegen), Universiteitsblad Utrecht, Universiteitskrant Groningen en het Wagenings Universiteitsblad.

UP-korrespondenten: Bert Bakker, Esther Hageman.

x. f 600.- in
vragen na

Electrische
nith-Corona
Acorn-ele
atarecorder
hilips
6CT 3215.
foon: 0440

Koelkast m
oor f 30.-
nadal 16 N
1: 043-2545

eren bekle
bekleding
ragen tel:
ca. f 200.-

AN

blad van d
burg, uitga
fius.

amer 316,
ID

snummer

(ter)

gmeester

e)

verk

oven

en

artjes)

3-624938

18.00

g.

redactie

udenten

artjes

koop

10 (max

orgeven

het blad

andere

zich

ar jaar.

van het

rband

met Ad

Delta

rsor

ad

gen).

n en

sblad

t

Studentenorganisaties voelen zich gepasseerd

MAASTRICHTSE STUDENTEN KIEZEN VOOR GEMATIGDE ACTIE

Het Landelijk Actieplatform Studentenorganisaties LAS, heeft "geschokt en zeer verbaasd" gereageerd op de afspraak die de HBO-raad en de VSNU vorige week met minister drs. W.J. Deetman hebben gemaakt. Binnen tien dagen zullen HBO-raad en VSNU en ambtenaren van het ministerie, alternatieven bedenken voor het plan tot verhoging van het collegegeld en beperking van de inschrijvingsduur (waarbij het recht op studiefinanciering na zes jaar vervalt). Het LAS vindt het een schande dat zij daarin niet is gekend.

el van de gezamenlijke wer-
ep is de maatregelen aanvaard-
te maken voor de hogescholen
universiteiten. Deze zijn ak-
rd gegaan met de voorwaarde
budgettaire neutraliteit, waar-
ze zij accepteren dat de opbrengst
n de maatregelen 165 miljoen
et zijn. Volgens het LAS gaat de
NU daarmee voorbij aan tal van
iversiteitsraden, die in de voor-
e weken fel afwijzende standpun-
n hebben ingenomen.

et LAS is boos dat er geen vooraf-
and overleg is geweest met de stu-
ntenorganisaties. Dat zou juist nu
el goed mogelijk zijn geweest, ge-
en de historische samenwerking
n studentenorganisaties in het
AS, met als doel actie te onderne-
en tegen Deetmans plannen. Het
atform bundelt de Landelijke Stu-
ntenvakbond (LSVB) en het In-
runiversitair Studentenuitvoerend
O. Als 'ondersteunend lid' heb-
en zich de LKVV (studentenvere-
gingen), de NSSS (studenten-
port) en de PAM (studenten-mu-
ekgezelschappen) aangesloten.
ooit eerder werkten de studenten
o breed samen. Volgens LAS-
oordvoerder Herman Krans ma-
en VSNU en HBO-raad zich "on-
erfelijk belachelijk" tegenover de
olitic, de studentenorganisaties
n de universiteiten. "Ook de
weede Kamer gaat al veel verder
n haar afwijzing dan dat het deze
deal zou rechtvaardigen", meent
Krans. De reactie van HBO-raad-
oorzitter drs. J.K. Gevers vindt hij
"onbegrijpelijk". Deze liet vorige
week weten Deetmans plannen,
waarmee ook doorstroming van
HBO naar WO nagenoeg onmoge-
lijk wordt, te zien als een erkenning
van de waarde van HBO-opleidin-
gen. "Hun verstand en hun ambte-
lijk apparaat zou beter moeten we-
ten", zegt Krans over dit standpunt
van de HBO-raad.

Volgens de LAS-woordvoerder
gaan de maatregelen ook ten koste
van de zeven à tien procent van de
HBO-studenten, die jaarlijks door-
stromen. Volgende week worden in
nagenoeg alle universiteitssteden
acties gevoerd tegen Deetmans be-
leid. Op 1 december wordt in Am-
sterdam een afsluitende demonstra-
tie gehouden.
Tijdens een actievergadering in het
trefcentrum woensdagavond heb-
ben de Maastrichtse studenten be-
sloten tot gematigde acties tegen de
plannen van Deetman. Er zal een
oproep worden gedaan tot een (vrij-
willige) onderwijsstaking op don-
derdag 19 november. 's Middags is
er een manifestatie met sprekers,
muziek en standjes (gecoördineerd
door het centrale actiecomité) in

Vooralsnog wijst het Maastrichtse actiecomité een bezetting van het hoofdgebouw af. In mei '85 en in januari '86 leidden de protesten rond de invoering van de basisbeurs wel tot een dergelijke harde actie. Op 23 januari '86 maakte de politie een einde aan de laatste bezetting. Het college had de politie ingeschakeld omdat "het middel niet paste bij het doel van de actie" (foto Frits Widdershoven)

het hoofdgebouw. Tijdens het spre-
kerskwartier van de universiteits-
raad wordt 's avonds een verklaring
voorgelezen en een motie indien-
nend. Het initiatief voor de onder-
wijsstaking is afkomstig van de
Rechtstreeks en kreeg de steun van
een meerderheid van de ruim vijftig
verzamelde studenten. Een voorstel
van de studentenbond NSEM om
op 19 november het hoofdgebouw
te bezetten, haalde het niet. Door
de vergadering werd echter niet uit-
gesloten dat er wellicht in een later
stadium -als de gematigde acties
weinig succesvol blijken- alsnog tot
bezetting wordt overgegaan. Mis-
schien wel na de vergadering van de
universiteitsraad, opperde een van
de aanwezigen.

De onderwijsstaking zal decentraal
gebeuren, dus afhankelijk zijn van
het initiatief van elke afzonderlijke
faculteit of HBO-instelling. Bij de
aanwezige studenten heerste er
nogal wat twijfel over de actiebe-
reidheid van de Maastrichtse stu-
dent in het algemeen en de HBO-
student in het bijzonder. Daarom
zullen er vanaf vandaag pamfletten
verspreid worden, waarin de stu-
denten opgeroepen worden tot ac-
tie. Ook zal men tutoren benaderen
met het verzoek, om mensen in de
onderwijsgroepen attent te maken
op de acties.

**Bert Bakker/UP
Emely Nobis**

Vijf jaar gezondheidsrecht

Het hemd is nader dan de rok, zei de narcist en bekeek zichzelf in de waterspiegel. Vandaar dat ik deze kolom eens een keer gebruik om over eigen parochie te preken. Wij spiegelen onszelf in de tijd: op 4 november 1987 is het eerste lustrum van de vakgroep Gezondheidsrecht gevierd. Wij koesteren ons in uw veronderstelde felicitaties.

Wij allen ondergaan recht dagelijks, soms meer dan ons lief is. Onze hele staatshuishouding hangt van recht aan elkaar, onze veiligheid hoort ermee gewaarborgd te worden, de scheve schaats van de grote fraude en de kleine criminaliteit wordt niet getolereerd (achter één rookbom een wereld van voetballeed, een zee van nationale verontwaardiging en een zaterdageditie vol met rechtsgeleerde beschouwingen), wij ontlenen er onze sociale zekerheid aan en met recht en rede maken wij afspraken, kopen wij welvaart en welzijn en houden wij ook in deze dwarsstrat rechts.

Zo ook in de gezondheidszorg. Om te beginnen zijn of worden we allemaal vroeg of laat patiënt en voor ze je letterlijk of figuurlijk gaan snijden, mag je daar toch wel even in gekend worden. Onze collectieve mondigheid reikt intussen zover, dat enkelen van ons het inmiddels tot "cliëntenvertegenwoordiger" in een bestuur van een instelling van gezondheidszorg gebracht hebben.

Verder laat de overheid niet na ook de sector van de volksgezondheid rijkelijk met regels en regeltjes te begiftigen. Pijnlijk is daarbij -je moet ook de schoonheidsfouten onder ogen durven zien- dat sommige wetten overbodig blijken op het moment dat ze uitgevaardigd worden en dat regelgeving waar we om zitten te springen (patiëntenrechten, beroepsuitoefening) soms decennia op zich laat wachten.

Gezondheidsjuristen bevolken ook bus en blad als het gaat om hele nieuwe maatschappelijke verschijnselen als leenmoeders en aids. Het ongeboren leven, het zelfgekozen levenseinde, de psychiatrische patiënt. Ik wil maar zeggen, van vóór de wieg tot in het raf en je kunt zo gek niet zijn of je krijgt met gezondheidsrecht te maken.

Dit nu is ook bij de aankleding van verschillende studierichtingen alhier bedacht. Een aankomend dokter moet toch enigszins weten wat hij met een codicil aanmoet, wat een medewerkersovereenkomst met het ziekenfonds eigenlijk is, dat hij ook rechten heeft en wat er kan gebeuren als hij in de fout gaat. Zelfs een verplegingswetenschapper wordt ooit door de verlengde arm achterhaald, ook een biologisch gezondheidkundige moet een proefpersoon toestemming vragen voor hij hem in een experiment betreft en een geestelijk gezondheidkundige kan het met het privacyvraagstuk in de RIAGG nog knap lastig krijgen. Zo, ook

het misverstand, dat alleen een beleid-en-beheerder iets met gezondheidsrecht kan, is hiermee de wereld uit. En wat denkt u van een jurist, die de helft van de krant nog niet eens kan spellen omdat hij geen gezondheidsrecht heeft gehad, de advocaat met piketdienst die zomaar bij een gedwongen opname van een psychiatrisch genoemd patiënt wordt betrokken en een rechter die een geval van hulp bij zelfdodong te beoordelen krijgt? Het was dus zo gek nog niet om een bescheiden vakgroep gezondheidsrecht in het leven te roepen.

Intussen heeft die vakgroep alles van een nakomertje, met de nadruk op 'tje'. Uit vertedering wordt zij stelselmatig klein gehouden ("Kijk toch eens hoe onze kleine weer eenig uit de hoek komt"). Had een tijdje de zolder van het Jezuietenklooster bijna helemaal voor zich alleen; had ze een beetje de ruimte, met de nadruk op 'beetje'. Het ontgaat vele van de grote zusters nadrukkelijk waar kleintje zich mee bezighoudt, soms écht op het pijnlijke af. In een overdreven belangstelling van moeder geneeskunde en vader gezondheidswetenschappen mag zij zich niet koesteren, met de nadruk op 'niet'. Het is dat zij in hoge mate vrouwelijk is (één man op de plusminus 15 medewerkers, ter vermindering van mythevorming: plusminus éénderde vaste staf), anders zou zij in de reorganisatie van gezondheidswetenschappen een ontijdig einde uit het oogpunt van oidipale preventie ernstig te duchten hebben. Maar zij laat zich de kaas niet van het brood eten. In sommige wandelgangen wordt zij wel het enfant terrible genoemd, maar zo verschrikkelijk is het nu ook weer niet. Zij staat in het onderwijs haar mannetje, heeft het met derde-geldstroomonderzoek in de breedte gezocht en participeert in een volwassen VF-programma, wat een heleboel oudere zusters haar niet kunnen nazeggen. Soms bestaat de indruk, dat zij buitenshuis beter op haar waarde wordt geschat, maar op haar vijfde-verjaardag is zij door vader, moeder en peetoom rechtsgeleerdheid aardig in de bloemetjes gezet. De RL mag trots zijn op zo'n vakgroep. Als moeder geneeskunde en vader gezondheidswetenschappen er maar zuinig op zijn!

Frans van Wijmen

Door Bart Brouwers.

Vreemd

De Amerikaanse universiteiten zitten danig in hun maag met het groeiende percentage buitenlanders, dat zich inschrijft. Gemiddeld komen er van elke honderd studenten op een Amerikaanse universiteit 16 uit het buitenland, veelal uit het verre oosten. Op sommige plaatsen, zoals de universiteit van San Francisco, geldt dat zelfs voor een kwart van de ingeschrevenen. Over heel het land worden de getallen per studie nog hoger: zo is bij wiskunde en informatica 33 procent van de studenten geen Amerikaan en bij technische wetenschappen zelfs 41 procent. De staat is er goed mee, want de studenten moeten dik betalen voor hun plaatsen: 2 tot 3 miljard elk jaar. Toch worden hier en daar ook negatieve geluiden gehoord over deze 'vreemde' inbreng in het nationale onderwijs. Sommige universiteiten hebben inmiddels besloten het inschrijfgeld voor de buitenlanders nog wat te verhogen, andere proberen op andere manieren de instroom te beperken. Omdat het echter meestal gaat om de slimste producten van over de grens zijn de voordelen ook niet te onderschatten. "Dankzij hen liggen we niet nog verder achter dan we nu al doen", zegt een medewerker van de universiteit van Massachusetts. Velen blijven ook na hun studie in het land hangen, zodat er extra geprofiteerd kan worden. Zoals bij de van geboorte Chinese Paul Chu, die eerder dit jaar de wereld versteld deed staan door zijn vindingen op het gebied van de supergeleiding onder hogere temperaturen. (Newsweek)

Spitters

Om verdere ontslagen onder onderzoekers op de faculteit geneeskunde in Utrecht te voorkomen, had faculteitsraadslid Wiegant een aardige vergelijking uitgedacht, die hij het faculteitsbestuur vorige week voorhield. "Er waren eens een paar spitters", zo begon hij. "Op een gegeven moment werd een van hen opzichter. Geleidelijk aan kwamen er steeds meer opzichters en toen er bezuinigd moest worden, staken de opzichters de koppen bij elkaar en zeiden: laten we er maar een paar spitters uitgooien." Hij voegde er nog aan toe dat zijn gehoor en vooral de decanen van de faculteit, zijn verhaal maar eens goed ter harte moest nemen. Wiegant had het goed gezien; terwijl alle vakgroepen al jarenlang inleveren en er nu zelfs al gesneden gaat worden in het onderzoek, waren de 'opzichters' op het faculteitsbureau er de afgelopen tijd tegen alle afspraken in op vooruit gegaan. "Hier wordt met cijfers gesjoemeld", verweerde de andere partij zich. Maar tevergeefs, want aan het eind van het liedje werd alsnog besloten twee ontslagen van de spitters over te hevelen naar de opzichters. (U-blad)

Stress

Vrouwelijke geneeskundestudenten lijden meer onder stress dan hun mannelijke collega's. Dat is een van de conclusies die onderzoeker J.J. Baneke trekt in zijn proef-

schrift over studiesucces van geneeskunde studenten. Baneke promoveerde gisteren op dit onderwerp aan de Universiteit van Amsterdam. De medicijnvrouwen hebben volgens Baneke gebrek aan zelfvertrouwen, problemen met de beroepsidentiteit, gevoelens van eenzaamheid en een sterkere behoefte aan menselijk contact. De stress uit zich onder andere in paniek tijdens de voorbereiding van tentamens, twijfel en duizeligheid. Afgestudeerde geneeskunde studenten, die in het vak werkzaam zijn, vertonen trouwens dezelfde kenmerken. En uit Amerikaanse onderzoeken is gebleken, dat het toch al hoge zelfmoordcijfer onder artsen, onder vrouwelijke artsen zelfs drie tot vier keer zo hoog ligt. Er bestaan volgens de onderzoeker in het studiesucces vrijwel geen verschillen tussen de sexen. Uit het onderzoek blijkt tevens dat eindexamencijfers de beste voorspellers zijn van het studiesucces in de doctoraalopleiding van de studie geneeskunde. Het eindexamencijfer dat de student behaalde voor natuurkunde heeft de grootste voorspellende waarde. (De Limburger)

Werkloos

De werkloosheid onder academici is de afgelopen tijd opnieuw gestegen. Eind augustus stonden er bij de ar-

beidsbureaus in totaal 17.700 werkzoekenden met een universitaire opleiding geregistreerd. Dat zijn er bijna duizend meer dan in mei van dit jaar en houdt een stijging in van ruim 5 procent. Fors omhoog gingen economie (16 procent) en rechten (11 procent). Een NIPO-enquête leverde het gegeven op dat 65 procent van de werklozen bereid is buiten het eigen vakgebied naar ander werk te gaan zoeken. Voor 62 procent is een lagere functie dan waarvoor men is opgeleid zelfs geen probleem. De gemiddelde werkende academicus verdient volgens het onderzoekje (dat werd uitgevoerd onder 2000 academici) 69.000 gulden bruto. Topverdieners zijn afgestudeerd in de geneeskunde of economie; zij verdienen gemiddeld 92.000 gulden. Tot slot: van de academici is 73 procent getrouwd. (U-blad)

Smoesjes

De redactie van het maandblad van de Open Universiteit 'Modulair' verzamelt smoesjes die mensen gebruiken om niet te hoeven studeren. De onwillige van deze keer gooit het op het weer. Hij of zij had zich afgelopen zomer voorgenomen om eens extra hard te gaan studeren en had daarvoor zelfs een vakantie in het buitenland afgezegd, "hoewel ik een grote zonzonbidder ben". Het plan was om in de eigen achtertuin, waar het als alle burens op vakantie zijn bijzonder rustig is, in het zonnetje te gaan zitten studeren. Voor iedereen is dus duidelijk hoeveel er afgelopen zomer is gestudeerd: lang niet genoeg om zelfs ook maar één leereenheid goed onder de knie te krijgen. En in de winter sneeuwt het natuurlijk niet genoeg om binnen te moeten blijven, zodat van een geplande studie voor de kachel ook weer niks zal komen... (Modulair)

MAAK ER MANNEN VAN

Niet door enige schroom bevangen hebben paters, fraters en nonnen zich altijd met liefde bemoeid met de pedagogie. Zij bestierden eeuwenlang roomse instituten en gestichten voor onderwijs en opvoeding en zagen er nauwlettend op toe, dat ook in Het Gezin de roomse moraal hoog gehouden werd. Van de persen van goedgekeurde drukkerijen rolde menig vermanend werkje. Het R.K. Jongensweeshuis in Tilburg had ook zo'n drukkerij en onder het motto "Roomse kleur in 't werk" verscheen daar vlak na 1945 de 'Opvoedkundige brochurenreeks' onder leiding van frater S. Rombouts, docent aan de R.K. Kweekschool in Goirle. Nummer 121 draagt de titel 'Maak er mannen van', een vertaling van een tractaat, dat in de jaren dertig werd geschreven door ene Henri Pradel, een fransman, die gehoorzaamheid en mannelijkheid als oorzaak en gevolg ziet. "O.B.I.C." (fonetisch voor: "obéissez", frans voor: "gehoorzaam").

De publicatie van professor Pradel is "een daad van gehoorzaamheid". De opdrachtgever was een eminentie uit Parijs, die vond dat de "gemoedelijke voordrachten", die Pradel in de loop der jaren de moeders van zijn leerlingen voorgeschoteld had, nu maar eens gedrukt moesten worden. En terwijl de geëerbiedigde aartsbisschop zieltoogde, voerde Pradel braaf, vlijtig en ijdel diens opdracht uit. Hij koos de onderwerpen voor zijn voordrachten uit vragen waarmee de moeders naar hem toekwamen en poogde hen met praktische tips te helpen: een opvoedkundig receptenboek voor moeders. Immers: "... De vrouwen hebben geen enkel meesterwerk geschapen... maar op hun knieën wordt het beste gevormd (?), want het is de ertak van de vrouw, haar huishouden te bestieren, haar man gelukkig te maken en haar kinderen op te voeden... ", aldus ene in de inleiding geciteerde Jos de Maistre. Pradel is een handige snuiter. Het merendeel van zijn tekst bestaat uit lange citaten van anderen: anecdotes, beschouwingen, uitspraken van kerkvorsten, pedago-

rode oren

Na God, dank ik mijn godvrucht aan mijn moeder. De deugd vloeit gemakkelijk over van het hart der moeder in het hart der kinderen... (De H. Pastoor van Ars)

Iedere moeder is een school... (Michelet)

Wie is de oorzaak van je godheid? — Mijn moeder en het Evangelie... (Fr. Coppée, Pour la Couronne)

Mijn moeder was een engel aan wie God een lichaam geleend had... (E. P. Gratz)

De taak der moeders is alles te geven zonder iets te ontvangen... (E. Baumann, Le signe sur les mains)

Aan de moeders onzer leerlingen dragen wij deze bladzijden op, en wij stellen ze onder bescherming van „Onze Lieve Vrouw van Goede Raad, Bewonderenswaardige Moeder.“

HENRI PRADEL

gen en filosofen. Daaromheen breidt hij zijn opvoedingschema's, die oppervlakkig en vaak tegenstrijdig zijn. Zijn uitgangspunten lijken verlicht: hij waarschuwt voor "de kneveling van het geweten en de verlaging van het karakter", waardoor "schepsels zonder de minste persoonlijkheid ontstaan, die morgen de weke en lachhartige hansworsten worden, waarvan ons land al te veel heeft moeten verduren... De ware gehoorzaamheid moet begrijpen en de opvoeder is er om hem hierbij te helpen. Met overtuiging, met gezag, met verstand, met psychologische kijk, zonder uitstel, met gepaste uitleg met harmonische samenwerking, met consequentie met waardigheid, nauwkeurig en duidelijk, standvastig maar voorzichtig, ruim van opvatting en bescheiden, maar wel met de noodzakelijke dwangmiddelen en bovennatuurlijke geest... "etcetera, etcetera... Geen katechismus, vooral niet als je ook nog je niet-geautoritair matiseerde huishouden moet bestieren en je ozo maar een nelijke man gelukkig moet maken!

De verlichting van Pradel blijkt een zwak schijnseltje. Hoe zijn uitspraken als: "Het is immers zo, dat het kind niets wil en kan willen... de gehoorzaamheid is een leerschool voor het offer, voor leedzaamheid en onderwerping... zij draagt de heldenmoed der soldaten... de rijmen met "gehoorzaamheid betekent niet: afstand doen van eigen wil"?

Geen gehoorzaamheid zonder krachtsinspanning, vindt Pradel. En die kun je door flink oefenen verwerven. Voor de lulakken, slapjanussen, femelaars en flapdroglen tot slot een oefening: "Een zeer langzame treuzelaars kan door zijn huisgenoten tot energie worden gebracht door hem wekenlang te dwingen bij het dessert de tafel te verlaten en van kostuum te verwisselen: hij krijgt alleen zijn lievelingsdessert als hij klaar komt en goed klaar komt vóór de gewone afruiming der schotel."

Lucia Geurts

Rond een lustrumcongres, QUO VADIS: Nederlands Artsen Verbond?

- ☆ Ontstaan uit de strijd met de Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst (K.N.M.G.) rond de abortus.
- ☆ Gevolgd door tegenstrijdige visie op euthanasie.
- ☆ Indamming van de vraag naar euthanasie door optimale stervensbegeleiding!

Inleiders: **Dr. J.G. Verhoeven**, internist. Vml. lid Hoofdbestuur K.N.M.G.; penningmeester Nederlands arts en Verbond; lid werkgroep stervensbegeleiding K.N.M.G. - Nederlands Artsen Verbond; initiatiefnemer St. Lucas Gasthuis.

Drs. M.J. Coppes, kinderarts. Vice-voorzitter van het Nederlands Artsen Verbond; voorzitter congrescommissie lustrumcongres Nederlands Artsen Verbond; vml. lid werkgroep stervensbegeleiding K.N.M.G. - Nederlands Artsen Verbond.

Datum: **Woensdag 25 november, om 20.00 uur**

Plaats: **Studentenhuis „In de Fortuyn“** Boschstraat 97, links van de St. Matthiaskerk, te Maastricht.

Vrije gedachtenwisseling! U bent van harte welkom!

RK Studentenpastoraat

PROCEDURE AIO'S VRIJE UNIVERSITEIT

De assistenten-in-opleiding aan de Vrije Universiteit zijn vorige week alsnog door het landelijk aio-overleg overgehaald om bij de kantonrechter te procederen voor een beter salaris. Zij doen dat echter in een andere vorm dan de aio's van de andere twee bijzondere universiteiten (Nijmegen en Tilburg). Daar zullen drie aio's individueel procederen bij de kantonrechters in Nijmegen en Breda en bij de externe commissie van beroep in Tilburg. Het overleg aan de VU is niet over-

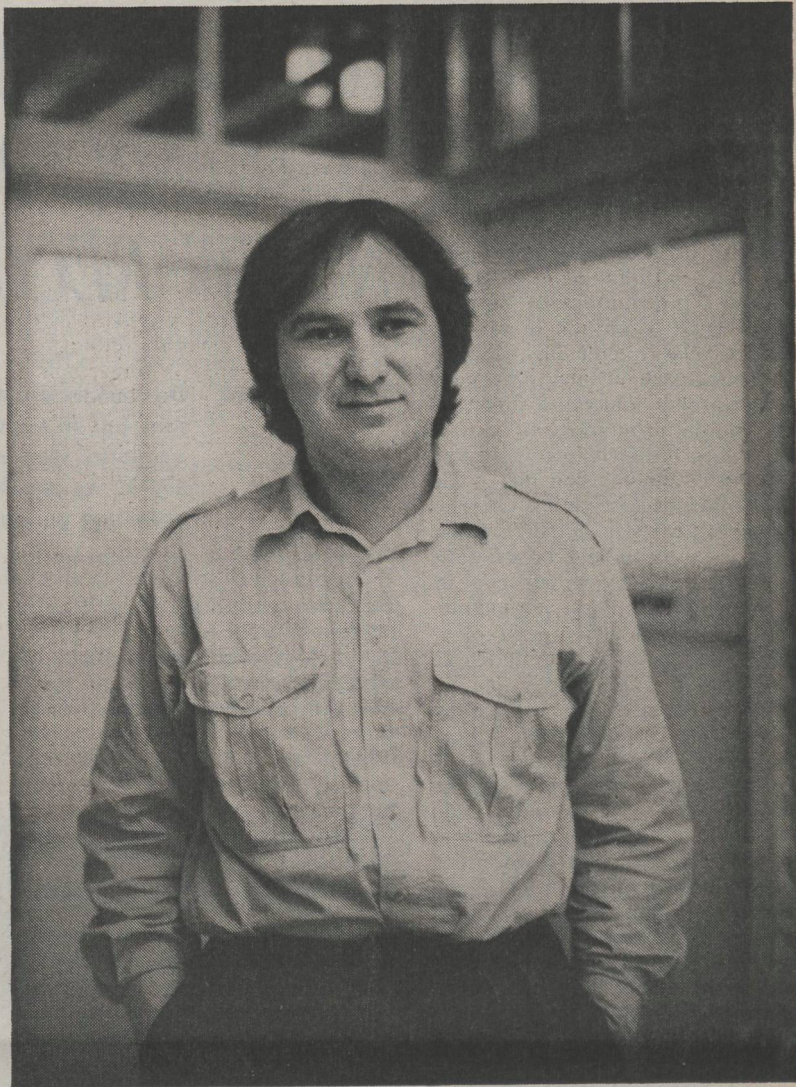
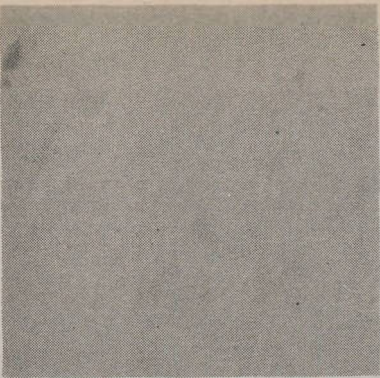
tuid door de strategische reden waarom het landelijk overleg in videle processen heeft geadviseerd. In Amsterdam is de procedure daarom deze week start door de stuurgroep van plaatselijk overleg, die uit twaalf leden bestaat. Het aio-overleg aan de VU zal binnenkort de status van stichting vereniging laten aanmeten, om rechtszaak te kunnen voeren.

Gerard van Schaik/UP

LSVB-advocaat: bewijs van onafhankelijkheid moet voor alle wettelijke regelingen gelden

RECHTERS LATEN WEEGSCHAAL VAAK DOORSLAAN NAAR KANT MINISTER

Deze week begint een aantal studenten een juridische procedure tegen minister Deetman. Inzet: snelle uitbetaling van reeds toegekende studiebeurs en snelle toepassing van de hardheidsclausule. In mr. Richard Wagemans (35) treffen de studenten een pleitbezorger, die hun problemen tot zijn persoonlijke zaak lijkt te maken. Bijna enthousiast vertelt de in Maastricht gevestigde advocaat wat er allemaal mankeert aan de nieuwe Wet Studiefinanciering (WFS). Zijn kritiek uit hij in meewarig lachen of in krachtige verbale verontwaardiging. De knelpunten rond de invoering noemt hij bij herhaling "onvoorstelbaar". Zijn voornaamste grief: "Die hele WFS is absoluut niet doordacht in z'n systematiek. Er zitten zoveel problemen in die werkelijk iedere kip had kunnen bedenken, behalve blijkbaar de minister."

Richard Wagemans: "Ieder normaal functionerend bedrijf zou al lang en breed failliet zijn gegaan." (foto Franco Gori)

ken. Als je een briefje stuurt dat je ouders een echtscheidingsprocedure zijn begonnen, noteert de computer bijvoorbeeld dat het banknummer niet klopt. En op het moment dat iets onduidelijk is raakt de hele zaak geblokkeerd en krijg je óók geen geld meer. Wanneer iemand normaal gesproken in de samenleving niet betaald, dan krijgt hij de wettelijke rente aangezegd."

Voor dit soort probleemgevallen is de bypass-regeling in het leven geroepen.

Wagemans: "Die bypass-regeling functioneert niet. Ik heb hier allemaal brieven van steunpunten waaruit blijkt dat die mensen ook niets kunnen doen. De minister heeft speciale telefoonnummers ingesteld om Groningen alleen voor die steunpunten bereikbaar te maken. Die lijnen zijn overbezet. Hij heeft het faxen ingevoerd zodat de steunpunten snel in contact kunnen komen met Groningen. Die dingen waren binnen de kortste keren verstopt. Bij het WO kunnen de noodfondsen nog enig soelaas bieden. Voor studenten van andere onderwijsvormen is een situatie ontstaan die langzamerhand onhoudbaar dreigt te worden, waarbij de positie van kinderen van onvermogen ouders ronduit schrijnend is. Dat is namelijk ook de maatschappelijke onrechtvaardigheid. Kinderen van ouders met weinig geld kunnen nergens iets lenen. Er zijn al mensen die hebben moeten ophouden met hun studie omdat ze het financieel niet meer kunnen bolwerken."

Deetman blijft volhouden dat het nieuwe studiefinancieringsstelsel goed functioneert en dat de probleemgevallen uitzonderingen zijn.

Wagemans: "Dat is absoluut niet waar. Ik heb hier een overzicht van het aantal telefoontjes naar de steunpunten. Alleen al in de maand augustus hebben ruim een miljoen mensen geprobeerd te bellen. Er wordt maar 5% van die aankiezingen opgenomen. 95% kan zo'n steunpunt dus niet bereiken. Dat geeft ook aan hoe gigantisch de problematiek is. Een komma twee miljoen telefoontjes betekent op een totale studentenpopulatie dat iedere student gemiddeld twee keer gebeld heeft. Dan kun je toch niet zeggen dat die regeling maar voor een paar studenten niet functioneert. Dat kun je toch niet volhouden. En die steunpunten zijn alleen nog maar de puinruimers. Groningen is sowieso onbereikbaar. Alleen al de postafhandeling. Duizenden

brieven zijn zoekgeraakt, dat erkent de minister ook. Ieder normaal functionerend bedrijf zou al lang en breed failliet zijn gegaan." De juridische acties van de LSVB richten zich niet alleen op uitbetaling van toegekende studiebeurs. Een aantal studenten zal via een spoedprocedure bij de voorzitter van de Raad van State een snelle toepassing van de hardheidsclausule proberen af te dwingen.

Wordt er vaak een beroep gedaan op de hardheidsclausule?

Wagemans: "Ontzettend vaak. De commissie van Beroep verzuipt inmiddels in de zaken. Gevolg is dat een groot aantal studenten het jaar al moet overdoen door die zoi. Vaak zijn dat mensen die nogal wat toestanden achter de rug hebben en nu eindelijk een beetje op eigen benen gaan staan. Die worden dan geconfronteerd met zo'n woud van ellende en teruggeworpen op ouders waar ze god zij dank eindelijk niets meer mee te maken hoeven hebben. Ik vind het al ongehoord als er maar één student is die hierdoor z'n studie niet kan afmaken."

Emotionele ellende

De gevolgen van de strengere toepassing van de hardheidsclausule zijn vaak schrijnend. Wagemans citeert uit een brief van ouders aan hun zoon: "Naar aanleiding van je verzoek om financiële steun nu je een nieuwe studie wil beginnen, wil ik je - ook namens mama - het volgende onder de aandacht brengen. Tien jaar geleden vertrok je met ruzie uit huis. Je hebt toen elk contact verbroken. Af en toe vraag je je af waarom ouders kinderen krijgen." Wagemans: "Wie onder de hardheidsclausule wil vallen moet komen met een briefje van de ouders dat ze niet willen betalen. Wanneer de relatie vertroebeld is kost dat veel emotionele ellende en er zijn genoeg ouders die dat bovendien verdommen. Dan maak je toch een regeling waarbij je van tevoren weet dat die problemen oplevert. Mensen die een beroep doen op de hardheidsclausule willen vaak om allerlei redenen niet met het verleden geconfronteerd worden. Mensen die het slachtoffer zijn van geweld, incest, drankmisbruik, noem maar op. Dat zijn dingen die niet incidenteel voorkomen in dit land. Volgens mij denkt daar bij het ministerie niemand na. Iedereen die in dit land weleens een krant heeft gelezen weet dat er nogal wat echtscheidingen zijn. Daar zijn aardige

statistieken over. Globaal kun je zeggen dat een groot deel van de bevolking met dat soort problemen te maken heeft. Als je dan een wet ontwerpt, die notabene oorspronkelijk bedoeld was om de studenten onafhankelijk van de ouders te maken, en je ziet wat er bij de uitvoering van die wet gebeurt, dan is dat onmogelijk met elkaar te rijmen."

Misschien wordt er wel misbruik gemaakt van de mogelijkheid om een beroep te doen op die hardheidsclausule.

Wagemans: "Als je dat verwacht moet je zorgen dat je een behoorlijke onafhankelijke toetsing organiseert. Dat betekent bijvoorbeeld dat zo'n Commissie van Beroep groot genoeg moet zijn en dat alle beroepen snel en adequaat kunnen worden afgehandeld. Dan ben je uit de problemen. Niet als je daar een paar mennekes neerzet die dan een brief schrijven dat ze het helaas niet voor mekaar krijgen. Dan krijg je toestanden zoals nu, die nog veel meer geld kosten en niet functioneren."

Deetman wil een bepaling in het Burgerlijk Wetboek opnemen, waardoor ouders onderhoudsplichtig worden voor studerende kinderen.

Wagemans: "Dat getuigt ook al weer van een enorme wereldvreemdheid. Hij kan die bepaling wel in de wet opnemen, maar dan moet je vervolgens ook kijken hoe je dat afdwingt. Deetman zou eens bij de Raad van de Kinderbescherming moeten gaan informeren met wat voor grote problemen de inning van alimentatie gepaard gaat, wat een soortgelijke verplichting is. Dan zie je dat dat vaak niet functio-

neert. Problemen worden in dit geval alleen opgelost door ontburocratisering en niet door nog meer regels te maken."

Wat is dan de oplossing?

Wagemans: "De minister moet erkennen dat er een rotzooi is ontstaan onder zijn verantwoordelijkheid. Gezien de nood situatie moet de hardheidsclausule dan maar in alle gevallen waarbij er een beroep op wordt gedaan, vrijwel zonder uitzonderingen gehonoreerd worden. In een volgend studiejaar moet dan maar bekeken worden of en in hoeverre er een toetsing moet plaatsvinden. Ik denk verder dat je misschien landelijk een bepaald toetsingsorgaan moet maken voor mensen met dat soort problemen, zodat één keer een bewijs van onafhankelijkheid wordt afgegeven dat in alle wettelijke regelingen van toepassing is. Klaar. Het is toch ongelooflijk dat mensen steeds weer met die ellende verhalen ergens moeten gaan zitten. Dat is niet leuk hoor. En dan kom je ook moeilijk van die problemen af."

Volmac

Vorige week werd bekend dat het ministerie een nogal dubieus contract heeft afgesloten met het computerbedrijf Volmac, dat deels verantwoordelijk is voor de ontstane chaos. De LSVB wil dat er een onafhankelijke contra-expertise moet komen, die nagaat of het gebruikte computersysteem deugt.

Wagemans: "Als dat programma niet door een stel echte deskundigen wordt nagekeken zitten we over

(Vervolg op pagina 6)

(Vervolg van pagina 5)

twee jaar misschien nog met de problemen. Want dat computerprogramma functioneert werkelijk ongelukkig slecht. Wanneer één ding niet klopt moet er al worden overgegaan tot handmatige verwerking. Dan heb ik toch niks aan zo'n computerprogramma. De minister heeft in zijn voorlichtingsmateriaal tegen de studenten gezegd dat ze gegevens die veranderen onmiddellijk dienen door te geven aan Groningen. Ik kan iedereen afraden om te doen wat de minister zegt, want als je dat doet loopt zijn systeem nog verder in de soep. Deetman heeft zich volstrekt afhankelijk gemaakt van die Volmac-jongens, die dus niet deugdelijk blijken te kunnen werken. Wat maakt die minister voor afspraken? Die Volmac-jongens worden ontzettend duur betaald om dat programma te ontwikkelen. Een herhaald argument van de minister om mensen niet in de hardheidsclausule te laten vallen is dat dan het hek van de dam is en we toch goed moeten bedenken dat die studiefinanciering overheidsgeld is. De manier waarop hij overeenkomsten afsluit zijn zeker géén overheidsgelden. Als hij deugdelijke contracten had afgesloten had hij daarmee veel meer geld kunnen besparen. Het kost tientallen miljoenen gulden extra om die zaak aan de gang te krijgen. Nu zijn de studenten het kind van de rekening. Een minister die dit soort dingen niet weet te voorzien heeft gewoon een foute beslissing genomen bij de invoering van het stelsel en moet daarvan de consequenties dragen. Dat betekent dat ie moet vertrekken en dat er een nieuwe minister moet komen die orde op zaken stelt. Het is gewoon ongelukkig dat hij kan blijven zitten als ondanks het over de balk gooien van overheidsgeld bij herhaling blijkt dat de zaak niet functioneert."

Hoe reëel zijn de kansen op succes als studenten het juridisch gevecht met minister Deetman aangaan?
Wagemans: "Dat valt moeilijk te zeggen. Het probleem is dat rechters met een heel moeilijke afweging zitten. Ze hebben te maken met de minister of landsadvocaat die schreeuwt dat het zo moeilijk is om een computerprogramma te maken voor 555.000 ballen. Als de wederpartij, de student gelijk krijgt, komt de minister in nog grotere problemen, want dan moeten ze weer opnieuw beginnen. Op die manier drukt de staat, dus eigenlijk Deetman, die rechter in een hele moeilijke hoek. Ik heb vaak het gevoel dat rechters dan maar de weegschaal laten doorslaan naar de kant van de minister en dat zou eigenlijk niet zo moeten zijn. Ik denk dat de problemen daar gelegd moeten worden waar ze thuishoren. En als de student gelijk heeft moet hij dat ook krijgen. Dat was ook mijn gevoel na dat eerste korte geding in Den Haag, dat de president eigenlijk gezwicht is voor organisatorische argumenten van de kant van de staat, waarbij de student de facto wel gelijk had. Als er zo wordt gereïoneerd wordt het voor studenten wel héél moeilijk om iets te ondernemen."

mely Nobis

WERKLOOSHEID ACADEMICI NAAR NIEUW RECORD

De werkloosheid onder academici is in de maanden juni, juli en augustus opnieuw gestegen. Eind augustus stonden bij de arbeidsbureaus in totaal 17.700 werkzoekenden met een universitaire opleiding geregistreerd.

Eind mei was dit getal: 16.791. De stijging van 5,4 procent bracht het aantal werklozen op een nieuw record. Forse 'stijgers' waren economie (16,4 procent), rechten (10,9 procent) en de technische wetenschappen (10,2 procent). In een analyse van de cijfers constateert het ministerie van onderwijs en wetenschappen dat de toename slechts gedeeltelijk uit seizoensinvloeden verklaard kan worden. Vooral de 'topposities' van economie en de technische richtingen zijn "opvallend". Voor conclusies op dit punt acht het departement het echter "nog te vroeg". Met de analyse publiceert het ministerie ook een samenvatting van de resultaten van een telefonische enquête onder academici en andere hoger opgeleiden. In het najaar van 1986 legde het NIPO ongeveer 2000 van hen een groot aantal vragen over studie en huidige werksituatie voor. Van de ondervraagde academici noemde 66 procent 'interesse' het belangrijkste motief om indertijd met de studie te beginnen. Voor

acht procent was 'aanleg' de belangrijkste reden en voor slechts zeven procent was dit 'toekomstperspectief'. Negenenzeventig procent van de academici heeft een baan. De rest is werkloos, werkt in de huishouding of is gepensioneerd. Van de werklozen blijkt een grote meerderheid (65 procent) bereid om buiten het eigen vakgebied te gaan werken. Tweeënzestig procent vindt het alternatief van een lagere functie dan waarvoor men is opgeleid geen probleem. De gemiddelde academicus is blijkens de enquête veertig jaar oud en verdient 69.000 gulden bruto. De gemiddelde afgestudeerde in de letteren of theologie is met een salaris van 59.000 gulden het karigst betaald. Topverdiener is de collega-doctorandus (of hoger) in de geneeskunde of economie. Die verdient 92.000 gulden. Drieënzeventig procent van de academici is getrouwd.

Remco Pols (UP)

VSNU BEPLEIT VOORTBESTAAN STEUNPUNTEN

Aangezien het niet mogelijk lijkt om tussen nu en eind december van dit jaar met een structurele oplossing te komen, dienen de regionale steunpunten voor de studiefinanciering in ieder geval in 1988 te blijven functioneren. Zelfs als ze daarna zouden worden opgeheven zal de voorlichting toch op langere termijn geregionaliseerd dienen te blijven. Dat zijn de belangrijkste conclusies uit een intern evaluatie-rapport van de Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten (VSNU) naar het functioneren van de regionale steunpunten in de afgelopen maanden. De (concept-) rapportage wordt morgen, 13 november, besproken in het sector-overleg studentenbeleid van de VSNU. Het onderzoek heeft zich uitsluitend gericht op de steunpunten die bij een instelling voor wetenschappelijk onderwijs zijn ondergebracht. De overige en met name de HBO-steunpunten zijn buiten beschouwing gebleven omdat het volstrekt onduidelijk bleef of de HBO-raad wel of niet met een eigen evaluatie-onderzoek zou komen. Ook het ministerie van O&W heeft weliswaar herhaalde malen aangekondigd dat er een evaluatie zou

Ruud Keulers/UP

INVLOED COÖRDINATOR INGEPERKT

Op aandrang van de universiteitsraad zal het beheersreglement alsnog worden aangepast. In de eerste versie, van september, waren aan de secretaris van de universiteit en aan de toekomstige coördinator ruime bevoegdheden toegemeten om de gang van zaken binnen de diensten van hun beheerseenheid te beïnvloeden. Een U-raadscommissie meende dat hiermee toch een "hiërarchische laag" werd geschapen tussen het college van bestuur en de diensthoofden. Dit was in het verleden uitdrukkelijk niet de bedoeling. Tot nu tot gold als uitgangspunt dat de relatie tussen college en diensten volgens een "plat" organisatie-model ingericht zou worden. Vanuit die visie heeft ook het organisatiebureau Twijnstra Gudde advies gegeven over de taken en bevoegdheden van de coördinator, die directeur is van een uit een aantal diensten bestaande beheerseenheid. Deze zou een intermediaire figuur worden, zonder veel formele bevoegdheden. Het rapport van Twijnstra Gudde werd op zijn beurt verwerkt in het beheersreglement, dat echter op een cruciaal punt een andere richting insloeg: het gaf aan

de secretaris en de coördinator bevoegdheid om de diensthoofden "aanwijzingen" te geven over taken en de hen toevertrouwd middelen. Dat schiep dus vergaande mogelijkheden tot ingrijpen in het concrete reilen en zeilen van de diensten. In de wijzigingsvoorstellen die college nu indient komt men deze weg terug, zij het niet volledig. Besloten is dat secretaris en coördinator nog wel aanwijzingen over taken kunnen geven, maar nauwelijks meer over de geldmiddelen. Hun zeggenschap daarover is aanzienlijk ingeperkt. Bovendien is de diensthoofden ruime mogelijkheden gegeven om verhaal te halen bij het college van bestuur. Het college benadrukt wel dat de zogenaamde platte organisatie niet voor de eeuwigheid bedoeld is. Afhankelijk van de ervaring die de aan te stellen coördinator doet kan later alsnog tot een meer hiërarchisch model worden besloten.

Wammes Bos

BESTUURSPERIKELLEN BIJ OURANOS

De jaarlijkse bestuursverkiezing van de juridische faculteitsvereniging 'Ouranos' (165 leden) is vorige week niet zonder problemen verlopen. Een leemte in de statuten zorgde voor een rumoerige verkiezing waarbij de bestuursamenstelling niet naar ieders tevredenheid tot stand is gekomen. Hierdoor is een nieuwe bestuursverkiezing noodzakelijk. De statuten van de Ouranos bieden de mogelijkheid om onbeperkt blanco volmachten te verzamelen. Twee verkiesbare leden maakten hiervan ruimschoots gebruik door in totaal 20 volmachten te verzamelen onder leden, die toch niet van plan waren om bij de verkiezing hun stem uit te brengen. Twee dagen voordat de algemene ledenvergadering zou plaatsvinden vernam een ander verkiesbaar lid van de vereniging van de volmachtenkwestie en sloeg (samen met een vierde kandidaat) eveneens aan het verzamelen, met als resultaat 28 volmachten. Reeds in een eerder stadium had het bestuur het probleem omtrent de volmachten gesignaleerd. Een oplossing in de vorm van een statutenwijziging bleek op korte termijn echter niet meer realiseerbaar. Tijdens de Al-

gemene Ledenvergadering, waar uit tien kandidaten zéven nieuwe bestuurders zouden worden gekozen, werden twee kandidaten (oud- en nieuwbestuursleden) met een meerderheid van stemmen herkiezen. Wat betreft de invulling van de overige vijf bestuursplaatsen, ontstonden problemen, waarbij twee (met volmachten gevormde) machtsblokken een beslissende stem konden uitoefenen op de bestuursamenstelling. Hoewel de nieuwe bestuur op volstrekt legitieme wijze tot stand gekomen was, vonden de leden de gang van zaken weinig bevordelijk voor het rechtsgoed gevoel. Het nieuw gekozen bestuur besloot dan ook na kort beraad te organiseren van een nieuwe bestuursverkiezing. Die zal gehouden worden op 2 december en afgesproken is dat er dan geen gebruik gemaakt wordt van volmachten. Reeds in een eerder stadium had het bestuur van Ouranos het probleem omtrent de volmachten gesignaleerd. Een oplossing in de vorm van een statutenwijziging bleek echter op korte termijn niet realiseerbaar.

Nicole van der Maas

COLLEGE BAKENT EIGEN TAKEN AF

De taakgebieden van personele en financiële zaken blijven onder de hoede van het gekozen lid van het college van bestuur, dr. K. Dittrich. De voorzitter va het college, drs. L. Vredevoogd, zal zich concentreren op de problematiek van de uitbouw van de instelling en de coördinatie van belangrijke bestuurlijke ontwikkelingen. Gedoeld wordt op de discussies rond het strategisch plan, het Hoop en het ontwikkelingsplan. Dit zijn de belangrijkste uitkomsten van intern overleg van het college van bestuur over de definitieve portefeuillevaardeling. De zwaarte van de portefeuille voor de strategische ontwikkeling van de instelling was de reden dat Vredevoogd zijn aanvankelijke claim op het taakgebied van personele zaken voorlopig ("twee à drie jaar") laat varen. Dit ondanks de ook bij het college heersende overtuiging dat personele en financiële zaken niet in een hand

horen te zijn. Vredevoogd zal zich ook op het beleidsterrein van de administratieve organisatie en de organisatieontwikkeling begeven. De verantwoordelijkheid voor de dienst AO&AA (administratieve organisatie en administratieve automatisering) blijft echter het aandachtsgebied van Dittrich, vooral ook omdat deze dienst zich met de financiële gang van zaken aan de RL bezighoudt. Op de gebrekkige kwaliteit hiervan was dit voorjaar al door de Algemene Rekenkamer gewezen. Dittrich zal tevens de zorg voor de audiovisuele dienst overnemen van de rector, prof. F. Bonke. Voor het onderzoek naar het mogelijk facilitair worden van deze dienst wordt een commissie ingesteld onder leiding van dr. Gerard Majoor, werkzaam bij de medische faculteit.

Wammes Bos

Tijssens: **Geen rechercheur spelen**

DE SCHRILLE TONEN VAN DE HARMONISATIEWET

Over de wet Harmonisatie Hoger Onderwijs van minister Deetman is al veel geschreven. De waarderingen lopen uiteen van 'bittere noodzaak' in politieke kringen tot 'een verrassingsaanval met fatale afloop' in de studentenwereld. Het meest opvallende onderdeel is wel dat de inschrijfduur bij het hoger beroepsonderwijs meetelt bij een vervolgopleiding in het wetenschappelijk onderwijs. Maar het zesenzestig pagina's tellende concept 'Harmonisatie' bevat nog een aantal andere elementen die de toegankelijkheid van het wetenschappelijk onderwijs kunnen beperken. Theo Tijssens, hoofd van de studentenadministratie, heeft namens de dienst Studentenzaken van de universiteit overleg gevoerd met de VSNU (Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten). Tevens is hij lid van de Landelijke Commissie Inschrijvingen WO en als zodanig goed op de hoogte van de mogelijke consequenties die invoering van de wet Harmonisatie voor het hoger onderwijs heeft. Een monoloog over "een plan dat uitblinkt in het ontbreken van overgangsmaatregelen en dat in een schandelijk kort tijdsbestek van concept tot wet gemaakt moet worden."

Tijssens: "Voor het wetenschappelijk onderwijs (WO) is het wetsvoorstel geen echte verrassing. Na het invoeren van de tweefasestructuur, in 1982, wist iedereen dat er nog maar zes jaar aan een universiteit gestudeerd kon worden. Maar het voorstel om de inschrijvingsduur bij het hoger beroepsonderwijs (HBO) en het WO bij elkaar op te tellen komt als een donderslag bij heldere hemel. Daar had niemand rekening meegehouden. Ook het in rekening brengen van eerder gevolgd wetenschappelijk onderwijs, van vóór 1982, was niet voorzien. Elke vorm van wetenschappelijk onderwijs, ook die als extraneus of toevoerder gevolgd is, wordt gerekend bij de zes jaren toegestane studie. Daarbij rekent men terug tot in 1922. Natuurlijk mag je wel langer studeren, maar het recht op studiefinanciering vervalt en het collegegeld gaat fors omhoog. Het komt erop neer dat het na zes jaar studeren gewoon afgelopen is. Te meer daar de mogelijkheden om een verlenging van inschrijvingsduur te krijgen zullen verdwijnen. Dat is vooral voor studenten die door ziekte of zwangerschap een periode moeten missen een nogal rigoreuze maatregel."

Werkloos

Veel mensen hoorden pas op de abiturientendagen voor het eerst van deze regeling. Sommigen hoopten met een HBO-opleiding als vervolg op een HBO-opleiding hun positie op de arbeidsmarkt te kunnen verbeteren. Zijn die mensen voorvergelicht over de op handen zijnde veranderingen?

Tijssens: "Wij hebben hun in een stencil op de plannen van Deetman gewezen. Ik zie dat ook als een taak om de mensen op de mogelijke consequenties van de duur van eerder gevolgd onderwijs attent te maken. Wij kunnen toch niet iemand gaan aansporen om een studie te beginnen om dan later te vertellen: 'Hé, dat kost tienduizend gulden!' De begrippen studieduur en studiefinanciering worden in het plan gekoppeld en weer ontkoppeld. Na zes jaar inschrijving vervalt automatisch het recht op studiefinanciering, maar na zes jaar studiefinanciering hoeft het recht op inschrijving niet te vervallen. Iemand die in

Tijssens: Kinderen van amper vijftien jaar moeten al een keuze voor het leven maken. (foto Franco Gori)

hun opleiding moeten stoppen niet snel werk vinden. Tijssens: "Hoe kun je zo'n beleid nu rijmen met een kabinetsuitspraak dat de werklozen beter geschoold moeten worden?" De voorgestelde herziening van het hoger onderwijs zal ook gevolgen hebben voor het moment waarop leerlingen in het voortgezet onderwijs keuzes moeten maken. Tijssens: "De beroepskeuzeverlichting in Nederland zal door deze plannen naar een heel ander tijdstip moeten verschuiven. Die moet nog vroeger op de middelbare school plaatsvinden. Kinderen van amper vijftien jaar moeten als het ware al een keuze voor het leven maken, want veranderen wordt steeds moeilijker. Een deficiëntie levert bijna altijd studieovertraging op en

veel ruimte is er in de toekomst niet meer. Althans niet voor kinderen van 'Jan met de pet'." Valsheid in geschrifte Voor de uitvoering van zijn plannen is de minister afhankelijk van de medewerking van de universiteiten. Zo zal het van belang zijn om te weten wie wat gestudeerd heeft. Die controle op het in het verleden gevolgde onderwijs komt bij de instellingen te liggen. Waarbij de overheid zelf een fikse stok achter de deur houdt. Met de gegevens die zij tot haar beschikking heeft (de HBO- en WO-inschrijvingen uit het verleden en de registratie van de studiefinanciering) kan zij ieders studieverleden in kaart brengen. Zal de studentenadministratie daaraan meewerken?

Tijssens: "Wij zullen de studenten een verklaring naar waarheid laten invullen. Als 'per vergissing' een eerder gevolgde opleiding niet vermeld wordt zijn de gevolgen voor de student. In de Wet op het Wetenschappelijk Onderwijs geldt zo'n 'verginging' als valsheid in geschrifte en daar staat een straf op."

Nast een onkostenvergoeding aan de universiteit voor het ten onrechte gevolgde onderwijs zal er een geldboete geëist worden. Ikzelf zal uitgaan van het gezonde verstand van de student, want ik weiger om met de eigen administratie in de hand als rechercheur op te treden." Ook de inning van de collegegelden gaat veranderen. Tijssens: "Studenten moeten het collegegeld nu direct aan de Centrale Beheer en Uitvoering van het ministerie van O&W in Groningen gaan betalen. In het verleden werd dat altijd aan de eigen universiteit betaald. Als studentenadministratie hebben wij ons altijd heel coulant opgesteld tegenover studenten met financiële problemen. Pas op 1 december bekeek Groningen het aantal inschrijvingen en aan de hand

daarvan kreeg de universiteit haar geld voor het onderwijs. Wij wilden dat collegegeld natuurlijk al op één september binnen hebben, maar iemand die een maand later pas kon betalen werd niet uitgeschreven. Als het op één december maar binnen was. In de nieuwe regeling kijkt Groningen in haar eigen registratie al op een september wie er betaald heeft. Voor iemand die dan nog niet betaald heeft krijgt de universiteit geen geld en het gevolg zal zijn dat zo'n student ook van de inschrijvingslijst geschrapt zal worden. Voor 1 september zal iedere student dus vijftienhonderd gulden overgemaakt moeten hebben aan Groningen."

Dit jaar was dat, door de chaos bij studiefinanciering, voor een aantal studenten onmogelijk. De studentenadministratie heeft toen voor deze studenten een regeling getroffen met een aantal banken in Maastricht. De administratie onderzocht of de student recht had op een basisbeurs. Als dat zo was gaven zij de bank een garantie, waarmee de student tegen zeer gunstige voorwaarden een voorschot kreeg om het collegegeld te betalen. De student moest dan het bedrag in tien termijnen aan de bank terugbetalen. Tijssens: "Ik denk niet dat wij met de nieuwe regeling opnieuw als bemiddelaar kunnen optreden, waardoor deze mogelijkheid van gespreide betaling voor de studenten vervalt. Dit jaar hebben toch ongeveer tweehonderd studenten daarvoor gebruik gemaakt."

Numerus fixus

In het wetsvoorstel staat ook een enkel punt dat voor studenten zeer aantrekkelijk lijkt, namelijk de mogelijkheid om gratis onderwijs te volgen aan andere instellingen. Dit lijkt een uitbreiding van het onderwijsprogramma, maar Tijssens vindt het onwaarschijnlijk dat de praktijk zo mooi uitpakt als die plannen doen geloven.

"De minister stelt voor dat de instellingen de declaraties maar zelf moeten regelen. Volgens mij gaan daar grote problemen over ontstaan. Stel je voor: een student van een andere universiteit komt een half jaartje studeren in Maastricht. Dat kost ons een hoop geld waarvan wij van overheidswege niets terugzien. Wij moeten daarom maar een declaratie van de gemaakte kosten richten aan de universiteit waar de betreffende student staat ingeschreven. Elke universiteit kan maar met moeite haar eigen financiële plaatje sluitend krijgen. Het is dus onwaarschijnlijk dat zij ook onderwijs voor haar studenten aan andere universiteiten kan of wil betalen. Het gevolg kan zijn dat geen enkele student meer de poorten van de eigen instelling mag verlaten om ergens anders onderwijs te volgen."

Ondanks hun weerstand zal het de universiteiten toch moeilijk vallen geen medewerking aan de plannen van Deetman te verlenen. Doen zij dat namelijk niet, dan kan het door de minister aan de Tweede Kamer toegezegde bezuinigingsbedrag van 226 miljoen alleen bereikt worden door de collegegelden met duizend gulden te verhogen. Dat alternatief wordt evenmin met gejuich ontvangen.

Marc Bonten

'Bulletin' wordt verzorgd door de dienst Voorlichting. Kopij inleveren bij de redacteur van deze rubriek, Frank Speet, kamer 304 (Jezuïetenklooster) op speciale kopijbladen (bij hem verkrijgbaar). Kopij dient UITERLIJK VOOR VRIJDAG 12 UUR ingeleverd te worden voor de Observant die de week daarop verschijnt. De dienst Voorlichting behoudt zich het recht voor berichten in te korten, te wijzigen of niet meteen op te nemen. Informatie: Frank Speet, tst. 319.

Universiteit

Algemeen

Promotie ir. Peters en drs. Wouters

Op vrijdag 20 november vinden er aan de RL twee promoties plaats. Om 14.00 uur verdedigt ir. Gerrit Peters (TU Eindhoven, tot voor kort ook werkzaam bij de RL) zijn proefschrift "Tools for the measurement of stress and strain fields in soft tissue". Promotoren zijn prof.dr.ir. J. Janssen en prof.dr. J. Drukker. Het onderzoek werd uitgevoerd in het kader van een samenwerkingsverband van de RL en de TUE. Om 16.00 uur is drs. Emiel Wouters (Pulmonologie) aan de beurt. Titel van zijn proefschrift is "Bronchial response in COPD measured by forced oscillation technique". Promotoren zijn prof.dr. B. Visser en prof.dr. L. Greve.

Promotie dr. H. Kraan en dr. A. Crijnen

Dr. Herro Kraan (vakgroep Sociale Psychiatrie) en dr. Alfons Crijnen (UVA, AMC, tot 1987 vakgroep Sociale Psychiatrie) hebben op donderdag 12 november hun proefschrift "The Maastricht history-taking and advice checklist: studies of instrumental utility" verdedigd. Promotoren waren prof.dr. M. de Vries en prof.dr. H. Philipsen (Crijnen) en prof.dr. A. Romme en prof.dr. W. Wijnen (Kraan). Het succes van een medische behandeling hangt voor een belangrijk deel af van de manier waarop de arts een diagnose kan stellen, een goede relatie weet op te bouwen met de patiënt en de patiënt weet te motiveren de therapie vol te houden. Daarvoor moet de arts over een goede gesprekstechniek beschikken. Artsen in opleiding trainen daarin. Een betrouwbare, valide en praktische methode om te meten of ze er in slagen zich daarin voldoende te bekwamen, was er niet. Crijnen en Kraan hebben nu zo'n observatie-instrument ontwikkeld, de Maastrichtse Anamnese en Adviescoringslijst, oftewel de MAAS. Ze hebben varianten ontwikkeld voor gesprekken in de huisartspraktijk (MAAS-HA) en voor gesprekken met betrekking tot

geestelijke gezondheidsproblemen, in de eerste lijn (MAAS-GGP).

De theoretische betekenis van de studie ligt in het feit, dat de interviewvaardigheden als meetbare en beoordeelbare medische competentie zichtbaar gemaakt worden. De MAAS beschrijft de interviewvaardigheden als eenvoudige, enkelvoudige gedragsvormen en blijkt potentieel de beste meetmethode in vergelijking met bijvoorbeeld globale expertbeoordelingen of zelfbeoordelingen.

De praktische betekenis van de studie ligt in de productie van praktisch bruikbare evaluatiemethoden, die een ondersteuning vormen voor het onderwijs in interviewvaardigheden.

Vergadering URaad

Op donderdag 19 november om 19.30 uur komt de Universiteitsraad weer bijeen in kamer 2000 van het Jezuïetenklooster. Aan de orde komen o.a. de volgende onderwerpen:

- wijziging reglement Commissie van Beroep voor de Examens;
- motie inzake mensenrechtenschendingen in Zuid Korea;
- rapportage Verkenningcommissie Wijsbegeerte;
- standpuntbepaling over ontwerp-HOOP;
- nadere omgangsregels CvB-URaad;
- art. 11 en 13 beheersreglement RL.

De vergadering is openbaar. Rond 21.00 uur is er een sprekerskwartier. Leden van de universitaire gemeenschap kunnen zich dan tot de URaad wenden met zaken die hen bezighouden.

Vacature voorzitter URaad

Er bestaat een vacature voor voorzitter Universiteitsraad RL voor de periode jan. '88 tot jan '90.

De taken van de voorzitter zijn, naast het voorzitten van de maandelijks URaadsvergaderingen, het wekelijks voorzitten van het Presidium en het bijwonen als wettelijk adviseur van de vergaderingen van het CvB, alsmede het bij gelegenheid vertegenwoordigen van de URaad naar buiten toe.

In de profielschets zijn de volgende eisen vermeld:

- de bereidheid tot kritische en constructieve samenwerking met het CvB;
- bestuurlijke ervaring;
- democratisch omgangspatroon;
- het vermogen om vergaderingen stimulerend te leiden en discussie tot besluitvorming te kunnen voeren;

- het in staat zijn om zijn/haar persoonlijke mening te scheiden van die van voorzitter van de Raad en als zodanig naar buiten toe daar blijk van te geven.

De instructie en de profielschets kunnen op verzoek aan belangstellenden worden toegezonden.

Tijdsbeslag: 20 uur per week. 0,5 formatieplaats wordt ter beschikking gesteld aan de vakgroep of dienst van waaruit de voorzitter afkomstig is.

De voorzitter ontvangt, naast zijn normale ambtelijke inkomen, een honorarium van 10% van schaal 18 maximum. Sollicitaties en aanbevelingen vóór 27 november richten aan de voorzitter van de Vertrouwenscommissie, p/a Griffie URaad, kamer 203 (J). Vrouwen worden uitdrukkelijk uitgenodigd te solliciteren.

Inlichtingen: prof.mr. M. Cohen, tel. 888727 of drs. F. Kalkhoven, tel. 888265/262, kamer 203 (J).

Aanmeldingen voorlichtingsdagen

Het totaal aantal aanmeldingen voor de voorlichtingsdagen op 6 en 7 november, ingekomen bij de dienst Voorlichting, is als volgt:

(De cijfers tussen haakjes zijn de totaal-cijfers over 1986)
Geneeskunde 668 (661)
Gezondheidswetenschappen 1222 (1192)

Elke dag komen er nog aanmeldingen voor de voorlichtingsdagen op 13 en 14 november binnen:

Rechtsgeleerdheid 640 (642)
Economie 925 (612)

Daarnaast had de dienst Voorlichting op 9 november 3066 (2486) verzoeken om schriftelijke informatie over een studie aan de RL ontvangen:

Geneeskunde 426 (416)
Gezondheidswetenschappen 1421 (1118)

Rechtsgeleerdheid 533 (521)
Economie 674 (431)

Onderwijskrant 12
Cijfers over het aantal daadwerkelijke bezoekers van de voorlichtingsdagen volgen de komende week in Bulletin.

De mondigheid van de patiënt

Jus et Sanitas (JES) is een nieuwe studievereniging die zich ten doel stelt de relatie Recht en Gezondheid te bestuderen, te verduidelijken en meer bekendheid te geven bij studenten van de verschillende faculteiten en overige belangstellenden.

Op donderdag 26 november organiseert JES een discussiemiddag met als thema de mondigheid van de patiënt. Deze middag zal plaatsvinden in de Aula van het Jezuïetenklooster en begint om 14.00 uur.

JES heeft een aantal deskundigen uitgenodigd: hoogleraar gezondheidsrecht, hoogleraar gynaecologie, verpleegkundige/juriste, medewerkster van een klachtenbureau gezondheidszorg, inspecteur voor de volksgezondheid, huisarts, hoofddocent vakgroep strafrecht, medewerkster patiënteninformatiecentrum, advocaat en ethicus.

Na de eerste forumronde zal er gelegenheid zijn om met het forum in discussie te gaan.

In verband met de kosten van de organisatie zal een toegangsprijs van f 2,- gevraagd worden. Iedereen is van harte welkom.

Filosofie en Geneeskunde

In Maastricht bestaat een sectie van de Vereniging voor Filosofie en Geneeskunde (VFG). Zij organiseert eens per maand 's avonds een bijeenkomst waar

gesproken wordt over wijsgerige problemen i.v.m. geneeskunde. Het thema van de komende maanden is "ontwikkelingen in de psychiatrie in de negentiende en twintigste eeuw".

Inlichtingen: Mart Eussen, tel. 252082.

Studenten gezocht voor onderzoek

Door de vakgroep Sociale Psychiatrie worden eerstejaars studenten gezocht om mee te doen aan een onderzoek naar stress in het dagelijks leven. Gedurende zes dagen wordt een horloge gedragen. Dit horloge "piept" 10 keer per dag, waarna een korte vragenlijst ingevuld moet worden. Na deelname ontvangt men een kleine vergoeding.

Voor inlichtingen z.s.m. contact opnemen met Joann van Rooijen, tel. 882234.

Inkom-mentoren

Diegenen die mentor zijn geweest tijdens de Inkom 1987, kunnen hun presentje - een kadobon - afhalen in kamer 04 (J) op maandag, dinsdag of woensdag tussen 10.00 en 11.00 uur.

Sinterklaas

Koko en PUniverseel ontvangen voor de kinderen van medewerkers en studenten op 28 november Sinterklaas. Er zijn twee groepen: groep A om 11.00 uur en groep B om 14.00 uur. Het gebeuren vindt plaats in de kantine van het Jezuïetenklooster. Opgave vóór 24 november (met naam, naam en leeftijd kinderen, informatie over kinderen en groep A of B) sturen naar ontspanningscommissie Koko via postbus 616.

Agenda Tafelstraat 13

Maandag 16-11 19.30 uur: Lijfwerk met Mieke Deckers en Frans Kurstjens (Humanistisch Verbond).

20.00 uur: Leerhuis II, met Helen Keasberry en Max Hamburger over gezondheidsethiek gezien vanuit joodse traditie.

Dinsdag 17-11 17.45-19.45 uur: koorrepertie met Myriame van Genuchten, repertoire: moderne kerkmuziek en Renaissance-muziek. Nieuwe leden welkom, met name sopranen.

Woensdag 18-11 20.00 uur: filosofiegroep met Henk ten Have, Radboud-leerstoel over mensbeelden; vervolg van de lezing Piet Vroon, De mens als metafoor.

Donderdag 19-11 19.30 uur: toneelgroep I o.l.v. Marien Klavi.

Vrijdag 20-11 20.00 uur: toneelgroep II o.l.v. Anita Derksen van der Ven.

Zondag 22-11 10.45 uur: viering in de Celbroederskapel (Brusselsestraat 38, tuin in, links aanhouden) "Gewogen en te licht bevonden" (Daniël III). Voor-ganger: Geert van der Bom.

Prijs Universiteitsagenda

De uitslag van de slagzinwedstrijd uit de Universiteitsagenda is inmiddels bekend. In Maastricht zijn geen prijswinnaars.

Onderzoek

Vacature IWC

De Interfacultaire Wetenschapscommissie (IWC) houdt zich bezig met de beleidsadvies op het terrein van het wetenschappelijk onderzoek binnen de FdG en de FdGW.

De vergaderingen vinden om de twee weken plaats, steeds op maandag van 12.00 tot 14.00 uur.

Binnen de IWC is een vacature ontstaan: 1 WP-vacature binnen het biomedisch cluster FdG.

Aan WP-leden van de IWC worden de volgende eisen gesteld:

- beschikken over aantoonbare, ruim onderzoekservaring;
- participeren in lopend onderzoek, bij voorkeur in een leidinggevende functie;
- bekendheid met en affiniteit tot de interne onderzoeksorganisatie en landelijke ontwikkelingen op het terrein van het wetenschapsbeleid;
- beschikken over voldoende tijd om werkzaamheden, die aan het lidmaatschap van de IWC verbonden zijn, uit te voeren.

De geschatte tijdsinvestering bedraagt ca. 4 uur per week voor de duur van jaar, met de mogelijkheid tot herbenoeming. Tegenover deze tijdsinvestering staat geen compensatie.

Belangstellenden uit de FdG dienen hun interesse schriftelijk bekend te maken vóór 25 november aan de secretaris van de IWC, p/a bureau Onderwijs FdG (J).

RL IN DE MEDIA

Onderstaande knipsels liggen ter inzage in de bibliotheeklocaties Bonnefanten-Randwijk en AZM/BMC en het studielandschap Nieuwenhof.
DL = De Limburger, LD = Limburg Dagblad

"RL tekent contracten" (DL en LD 29/10)

Op 29 oktober zijn de contracten voor de nieuwbouw t.b.v. de FdG en FdGW getekend.

"Aantal zwangere drinksters valt mee" (LD 5-11)

Dit blijkt uit een onderzoek dat de RL uitvoerde in Drenthe.

"Geen geld voor embryokweek in Maastricht" (DL 5-11)

Het AZM krijgt geen subsidie voor het kweken van menselijke embryo's voor onderzoek, vanwege de te grote ethische bezwaren.

"Werkgroep: RL geeft vrouwen te weinig kansen" (DL 6-11)

Vrouwen moeten bij sollicitaties meer kansen krijgen binnen de RL, zo vindt de werkgroep Vrouw en Recht. Zij pleit voor een voorkeursbehandeling voor vrouwen.

Vacatures

Schriftelijke sollicitaties onder vermelding van het vacaturnummer op brief en envelop binnen 10 dagen richten aan de dienst PZ.

Interne vacatures gelden alleen voor medewerkers in dienst van de RL of AZM.

Interne vacature 082

Binnen het Skillslab is een vacature vacant voor een SKILLSLABMEDEWERKER (M/V). Functie A: 0,5 voor een periode van 1 jaar met mogelijkheid tot verlenging; Functie B: 0,5 voor een periode van 6 maanden i.v.m. vervanging zwangerschapsverlof.

Taakomschrijving functie A:

- ontwikkelen en evalueren van trainingen beroepsvaardigheden, m.n. voor de studierichting Geestelijke Gezondheidskunde, zoals anamnese, functionele analyse, psychodiagnostiek, therapeutische communicatie. Hierbij wordt gedacht aan het ontwikkelen van trainingsmethodieken, leermiddelen (schriftelijk en audio visueel materiaal) en evaluatieinstrumenten;
- trainen van docent-begeleiders;
- begeleiden van trainingen;

RL-Agenda

13-11 Voorlichtingsdag Faculteit der Rechtsgeleerdheid, (Ni), info: tel. 888324/313.

14-11 Voorlichtingsdag Faculteit der Rechtsgeleerdheid (Ni) en Faculteit der Economische Wetenschappen (J), info: tel. 888324/313.

17-11 Lezing "De verpleegkundige en de B.J.G." door Anke Oosterman, Café d'n Ingel, Vrijthof 13, info: tel. 615861 (Maria) of tel. 438388 (Els).

18-11 Voorlichtingsbijeenkomst over post-doctorale dagopleiding van de Rotterdamse School of Management, Nieuwenhof, 15-16.30 uur, info: tel. 010-4081927/4081905.

19-11 Psychiatrisch colloquium "Cerebrale functie bij schizofrenie", Posjet/Vijverdal, 20 uur, info: tel. 633444.

20-11 Promotie G. Peters, Aula (J), 14 uur, info: tel. 888257/269.

20-11 Promotie E. Wouters, Aula (J), 16 uur, info: tel. 888257/269.

27-11 Inaugurale rede prof.dr. N. Roos, Aula (J), 16 uur, info: tel. 888257/269.

04-12 Symposium i.v.m. afscheid prof. Rahn, J. 13.30-18 uur, info: tel. 888550.

04-12 Promotie C. Verstijnen, Aula (J), 16 uur, info: tel. 888257/269.

10-12 Promotie H. Hamers, Aula (J), 16 uur, info: tel. 888257/269.

11-12 Promotie J. Soons, Aula (J), 16 uur, info: tel. 888257/269.

Geneeskunde

Onderwijs

Algemeen

Oriëntatie eerste lijn 1e jaars

Voor de eerstejaars studenten van de FdG worden ook dit jaar weer oriëntatiedagen in de eerste lijn gezondheidszorg georganiseerd. Deze Oriëntatie Eerste Lijn (OEL-1) vindt plaats op woensdagen in de periode van 25-11-87 tot 20-4-88 (blok 1.3 t/m 1.5). De OEL-1 is onderdeel van het 2e stroom-onderwijs (TSO). Alle eerstejaars medicijnstudenten oriënteren zich in totaal 5 dagen bij 4 disciplines uit de eerste-lijn-zorg, te weten 2 dagen bij een huisarts, 1 dag bij de gezinsverzorging, 1 dag bij een maatschappelijk werkende en 1 dag bij een wijkverpleegkundige. De globale doelen van de oriëntatie zijn:

- kennis maken met de werkwijze, attitude en werkomstandigheden van huisarts, maatschappelijk werkende en wijkverpleegkundige;
- kennis nemen van klachten, vragen of problemen waarmee patiënten/cliënten deze hulpverleners raadplegen;
- kennis nemen van samenwerkingsaspecten in de eerste-lijns-zorg.

Deze oriëntatiedagen worden in de TSO-groep, samen met de facultaire begeleider voorbereid en nabesproken. De OEL-1 is een onderdeel van het propea-deutisch examen. Deelname aan zowel voor- als nabespreking en aan de oriëntatiedagen is verplicht. Verslaglegging is eveneens verplicht. De betreffende woensdagen (zie rooster bijeenkomsten 2e stroom) mogen niet besteed worden aan andere onderwijsactiviteiten. De werkboeken OEL-1 zijn gratis te verkrijgen bij de onderwijs-informatiebalie, kamer 025 (J). Studenten zullen door de planningsgroep en/of hun groepsbegeleider tijdig geïnformeerd worden over de verdere gang van zaken rond de OEL. Diegenen die belangstelling hebben

Cerebrale functie bij schizofrenie

Donderdag 19 november om 20.00 uur: psychiatrisch colloquium in het "Posjet", psycho-medisch streekcentrum Vijverdal, Vijverdalseweg 1. Het onderwerp, de "Cerebrale functie bij schizofrenie", wordt gepresenteerd door drs. M. Eussen, arts-assistent psychiatrie.

Reünieboekje

Er wordt een reünieboekje gemaakt voor en door alle geneeskundestudenten met M83..., en alle studenten met M82..., M81..., etc. die in 86-87 in het vierde leerjaar zaten. Men kan het enquêteformulier nog t/m 27 november inleveren bij de receptiebalie van Randwijk en het Jezuïetenklooster. Laatste kansen om een foto te laten maken: woensdag 18-11 15.30-19.00 uur in de studentenkamer Randwijk, donderdag 19-11 13.30-16.30 uur bij de doctoraaluitreiking Jezuïetenklooster en vrijdag 20-11 15.30-19.00 uur in de studentenkamer Randwijk.

Mondigheid patiënt

Voor informatie over een discussiemiddag over de mondigheid van de patiënt zie rubriek "UNIVERSITEIT-ALGEMEEN".

Wintersportreis

In januari zijn er weer 2 wintersportreizen georganiseerd, te weten: reis 1 vertrek 15-1-88, reis 2 vertrek 22-1-88. De bestemming is Lüttach, Italië (Zuid-Tirol). Kosten: f 525,- per persoon. In verband met reservering is het van belang vóór 15 november te reageren. Inschrijven bij bureau LV&S.

RL minitriathlon

Onder extreme weersomstandigheden, op een zwaar parcours in en rondom zwembad "de Dousberg", werd dit jaar weer felle strijd geleverd om het RL kampioenschap minitriathlon. De titel bleef in handen van de verdediger. De uitslag: 1. Tjeerd de Vries (2.03.33), 2. Louis Delahaye (2.06.38), 3. Andre Castelij (2.08.41), 4. Ton Coenen (2.25.50), 5. Ed de Bakker (2.27.00), 6. Emile Jansen (2.31.32), 7. J. Keulers (2.34.58), 8. Eric Noordhorn (2.37.17), 9. Martin Brandwagt (3.19.30), B.M. Wim Smeets (2.17.54).

Maassac-agenda

18-11: Maassac-café.
21 en 22-11: Ledenweekend Sy.
16-12: Maassac-café.
Training: iedere dinsdag van 17.30-18.30 uur o.l.v. Hans Lanter, sportzaal Vijverdal.
Opgave en info weekenden: Paul Dobelaar, tel. 217170.

berg, bekend om z'n opvattingen over management, strategie en organisatie, prof.dr. G. Hofstede, hoogleraar Internationaal Management aan de RL en E. Wintzen, president-directeur BSO. Centraal staan onderwerpen als organisatiestructuur, strategie en de rollen van de manager. De studiedag wordt gehouden in het Turfschip te Breda. Kosten: f 790,- (excl. BTW). Reservering is mogelijk via tel. 010-4349966/4349028.

Staatsrechtconferentie

Op donderdag 17 december zal de staatsrechtconferentie 1987 worden gehouden aan de Rijksuniversiteit Utrecht. Het thema van de conferentie is de wetgeving ter implementatie van hoofdstuk 1 van de Grondwet 1983. De conferentie begint om 10.00 en duurt tot 16.30 uur. Plaats: Academiegebouw, Domplein 29, Utrecht. Opgave en informatie vóór 1 december bij NISER, Boothstraat 6, 3512 BW Utrecht, tel. 030-393111/393101.

Sport

Yogacursus beginners

30 november start de nieuwe yogacursus voor beginners. Deze cursus wordt gehouden op de maandagavonden van 18.00-19.00 uur in zaal Vijverdal o.l.v. Gerrie Stroom. Kosten: f 40,- voor 10 lessen van 1 uur. Informatie/opgave: bureau LV&S.

trainen en begeleiden van simulatiepatiënten; een bijdrage leveren aan algemene beleids- en beheerszaken. Taakomschrijving functie B: ontwikkelen van leermiddelen (schriftelijk en audio visueel materiaal) voor m.n. trainingen in de propaedeuse, zoals basale gesprekstechnieken, observeren; begeleiden van trainingen zoals presenteren en solliciteren; een bijdrage leveren aan algemene beleids- en beheerszaken.

doctoraal in een der sociale wetenschappen; ervaring op het gebied van vaardigheidsonderwijs (ontwikkelen en begeleiden van trainingen). Extra functie-eisen voor functie A: psychopathologie enige ervaring in de intramurale of ambulante geestelijke gezondheidszorg; affiniteit met onderzoek van onderwijs.

Op beide functies kan afzonderlijk of gecombineerd gesolliciteerd worden. Salariëring: max. schaal 8, f 4115,-. Inlichtingen: drs. P. Bartholomeus (coördinator Skillslab), tel. 888264 of 882300.

Congressen

Studiedag met Henry Mintzberg

Op donderdag 3 december organiseert het Nederlands Studie Centrum een studiedag met als gasten dr. Henry Mintz-

Weet u het nog? 13 december 1986? Fort St. Pieter? Lustrumgala? Deze onvergetelijke avond krijgt een vervolg. De Stichting Academisch Gala nodigt u uit om het nieuwe jaar feestelijk in te luiden tijdens het

GALA '88

Op 16 januari is het zover. Dan zal het splinternieuwe Maastrichtse Expositie en Congres Centrum (MECC) bol staan van het feestgedruis, met in het programma o.a.:

**FUNNY FACE
LOBO & THE PEARLS
ROULETTE
BLACK JACK
TABLE MAGIC ACT**

Er is voor dit feest een gelimiteerd aantal kaarten beschikbaar. Tijdig bestellen is dus gewenst. Toegangskaarten à f 25,- per persoon zijn op de volgende wijze verkrijgbaar:

Maak het totaalbedrag aan kaarten dat u wenst te ontvangen over op rekeningnummer 87 80 63 897 bij Spaarbank Limburg ten name van Stichting Academisch Gala. Vermeld onder de rubriek **MEDEDELINGEN** duidelijk uw naam, adres, postcode en woonplaats. Na ontvangst van uw betaling worden u de kaarten automatisch toegezonden in de tweede week van januari.

Kleding: black tie/white tie - evening dress

Tot ziens!

voor de uitkomsten van de evaluatie OEL-1 studiejaar 86-87 kunnen deze opvragen of inzien bij de secretaresse van de planningsgroep Jolanda Koch, vakgroep Klinische Psychiatrie Vijverdal tel. 633444, tst. 2084.

Blok cursus Medische Informatica

Er zijn nog plaatsen over bij de blok cursussen Medische Informatica, die gehouden worden van 30-11 t/m 4-12 en van 14-12 t/m 18-12. De blok cursus is bedoeld voor 4e, 5e en 6e jaars studenten geneeskunde.

Via voordrachten, demonstraties en praktica zullen o.a. de volgende onderwerpen aan de orde komen: programmeren in MUMPS, huisarts-informatie-/onderzoeks-systeem, computer-anamnese, computer-ondersteund onderwijs, medische databases in viditel, regel van Bayes en ROC-curves voor differentiaal diagnostiek, ontwerpen van beslissingsbomen voor differentiaal diagnostiek, expertsystemen en signaalanalyse.

Plaats: Gebouw MIS, Annalaan 60. Voor elke blok cursus geldt een minimum aantal van 12 en een maximum aantal van 20 deelnemers.

Inschrijven bij secretariaat Medische Informatica, 043-434410, tst. 29.

Wetenschapsstage

Dr. A. Gorgels, vakgroep Cardiologie AZM, heeft plaats voor een student (3e, 4e, 5e of 6e jaars) om deel te nemen aan het wetenschappelijke onderzoek: "Electrocardiografische kenmerken van het dreigend hartinfarct". Tijdsduur: minimaal 6 weken gedurende hele dagen. Studenten die geïnteresseerd zijn worden verzocht contact op te nemen met dr. A. Gorgels.

Inleiding Antroposofie

Het tweede jaar in het geneeskunde-curriculum is opgebouwd rond het thema: levensfasen van de mens. Binnen dit kader wil CCG Protagoras studenten geneeskunde kennis laten maken met een visie op groei, ontwikkeling en opvoeding, zoals die gehanteerd wordt binnen de antroposofie (een door Rudolf Steiner in gang gezette geesteswetenschappelijke stroming). Protagoras heeft de heer Koelman bereid gevonden hierover een inleidende cyclus te verzorgen. De opbouw van deze cyclus is als volgt: alvorens te kunnen praten over didactische uitgangspunten, zal eerst iets verteld worden over het mensbeeld dat ge-

hanteerd wordt binnen de antroposofie. De eerste lezing van deze cyclus wordt gegeven op donderdag 19 november van 16.00-17.30 uur in de colloquiumzaal (k. 00124) op Randwijck. Inlichtingen: Harry Scholberg.

Gezondheids- wetenschappen

Algemeen

Mondigheid patiënt

Voor informatie over een discussiedag over de mondigheid van de patiënt zie rubriek "UNIVERSITEIT-ALGEMEEN".

Onderwijs

Statistiekonderwijs

De inleverdatum van bijeenkomst 3 is verschoven naar maandag 23 november. Het in te leveren werk bestaat uit opgaven 3-2, 3-7 en 3-10, alsmede alle juist/onjuist vragen.

Rechtsgeleerdheid

Algemeen

Mondigheid patiënt

Voor informatie over een discussiedag over de mondigheid van de patiënt van Jus et Sanitas zie rubriek "UNIVERSITEIT-ALGEMEEN".

Onderwijs

Vragenuur

Dinsdag 17 november 11.00 uur collegezaal Nieuwenhof: Vragenuur Recht in het kader van blok Bedrijf.

College over decentralisatie

In het kader van het blok Overheid geeft J. Peters (wethouder Leiden) op dinsdag 17 november om 15.00 uur in de collegezaal Nieuwenhof een college over decentralisatie.

Faculteitsraad

Woensdag 18 november 13.30 uur in de practicumruimte Nieuwenhof: F-raad.

Foto studenten avondopleiding

Donderdag 19 november om 20.15 uur in de collegezaal wordt er een foto gemaakt door Franco Gori van de propaedeutische studenten avondopleiding.

Vragenuur blok afspraken

Donderdag 19 november 20.30 uur in de

practicum-b-ruimte: vragenuur blok afspraken (avondopleiding). Vragen dienen tevoren zoveel mogelijk op schrift te worden gesteld en (uiterlijk 12 november) bij de tutor te worden ingeleverd. Tijdens de bloktoets op 27 november (aanvang 18.30 uur collegezaal) mogen de Rode Kluwer en/of de Vermande teksteditie als hulpmiddel worden gebruikt. Tevens mogen worden geraadpleegd de gele bundel Studiemateriaal Elementair Internationaal Recht (uitgave TMC Asser-instituut) en/of een kopie van de in de Vermande teksteditie afgedrukte tekst van het Weense Verdragenverdrag.

Bloktoets

De bloktoets Vergelijkende Staatsinstellingen wordt afgenomen op maandag 23 november 8.30 uur in de practicum-b-ruimte i.p.v. zoals eerder aangekondigd op vrijdag 20 november.

Jan Pronk spreekt over de NIEO

Op vrijdag 27 november om 15.00 uur zal Kamerlid voor de PvdA Jan Pronk in de Gedeputeerde zaal van het Oud Gouvernement spreken over de NIEO in theorie en praktijk. E.e.a. in het kader van het blok de Interdependente wereld. Andere studenten zijn ook welkom.

Inleiding en vragenuur

Dinsdag 24 november 11.00 uur in de collegezaal: inleiding kosten- en waarderingsvraagstukken; vragenuurtje bij drijfseconomie.

Internationalisering

Dinsdag 24 november 15.00 uur Aula (J): Internationalisering door C. Flinterman (Internationaal Publiekrecht).

Arrondissement Nieuwenhof

Dinsdag 24 november 15.00 uur collegezaal: Arrondissement Nieuwenhof.

Voortgangstoets

Woensdag 9 december: voortgangstoets voor alle dagstudenten en jaar 2 en avondstudenten. Indeling: sporthal de Heeg: de letters A t/m G, sporthal Geusselt: de letters H t/m O, sporthal Daalhof: de letters R t/m Z. Tijdens de toets mag gebruik worden gemaakt van de Rode Kluwer en/of Vermande teksteditie en van de wettenbundel van de Open Universiteit (niet de jurisprudentiebundel).

Hoe "typisch Moret" is deze advertentie? Wat u waarschijnlijk van Moret weet, is dat het een organisatie is van prominente maatschappijen op het vlak van accountancy, belastingzaken, organisatie en informatica. Maar verder...? Hoe ziet de carrièrelijn voor academici er bijvoorbeeld uit? Wacht niet op de volgende cartoon. Bel de heer L. D. van der Klis voor een serieuze kennismaking: 010 - 4072518. Marten Meesweg 51, 3068 AV Rotterdam.

Moret

LID VAN ARTHUR YOUNG INTERNATIONAL

Le Vigneron
Listriat à Vin

Havenstraat 19
6211 GJ Maastricht
tel. 043-213364

Keuken:
17.00-24.00

Gesloten: zondag, maandag en feestdagen.

Keuze uit 10 rode en 7 witte wijnen per glas vanaf f 3,50.

10 november t/m 14 november

MENU À f 25,-

Mousse van gerookte forel

☆☆☆

Gevulde parelhoenbout in een rode wijnsaus met sjalotten en kruiden

☆☆☆

Appel uit de oven met amandelspijs

17 november t/m 21 november

MENU À f 25,-

Visworstje met witte wijn-botersaus

☆☆☆

Schenkel van texels lam gesmoord met tomaten en kruiden

☆☆☆

Chocolade mousse met vanillecreme

Samengesteld door Lucia Geurts en Paul Pinxten.

Theatercafé

Peer de Graaf heeft deze zomer op het Vrijthof veel harten veroverd. Niet alleen als de clowneske en charmante gids die kinderen wegwijs maakte op de Boulevard of Broken Dreams, maar ook door zijn eigen programma en de presentatie van het open podium voor dichters. Degenen die toen de poëtische omzwervingen door nachtelijk Maastricht met hem ondernamen, bekijken de stad nu met geheel andere ogen. "Het zoeken naar de juiste vorm voor stukken uit allerlei solo's die bij diverse gelegenheden op verschillende plaatsen zijn ontstaan," heeft uiteindelijk geleid tot een productie die als werktitel 'Alleenstaande Bal' draagt. Vrijdag 13 november, 23 uur, vindt een try-out van deze nieuwe productie plaats in het Theatercafé van de Maastrichtse Schouwburg. Jaap Blonk schitterde een jaar eerder in het Boulevard-programma met Kurt Schwitters' 'Ursonate', een dadaïstisch klankgedicht dat in hoog tempo en met perfecte dictie werd opgevoerd. In zijn nieuwe programma 'Voorheen Smaakstaal' wordt hij bijgestaan door enkele musici: Rob Daenen, synthesizer, en Theo Bodewes, slagwerk. De voorstelling is gebaseerd op teksten van Lucebert, associaties en ritme hebben de kracht van jazzmuziek. Blonk blinkt gratis in het Theatercafé, vrijdag 20 en zaterdag 21 november, 23 uur.

Lil' Ed

Bij het kleine kwaliteitslabel Alligator Records was men na een proefauditie zo enthousiast dat Lil'Ed, aanvankelijk in de studio voor een bijdrage aan een te verschijnen verzamelplaat, gelijk een eigen plaat mocht opnemen. Lil'Ed and the Bluesimperials zijn al tien jaar bezig, maar toch nog nieuwkomers. Sinds het verschijnen van 'Roughhousin' heeft deze band op de belangrijkste Amerikaanse bluesfestivals gespeeld. Lil'Ed Williams liet zich inspireren door het slide-gitaarwerk van zijn oom J.B. Hutto. "We want to see the crowd jump! We want to get wild!" zo wil Lil'Ed. Hij speelt vrijdag 20 november in het Poorthuis in Peer (België) en een dagje later zijn ze te gast op de Bluesestafette in Utrecht.

Kombi

In de enige popmuziektempel die Maastricht rijk is, vindt woensdag 18 november een opmerkelijk dubbelconcert plaats: de Amerikaanse bands The Lyers en Dinosaur. The Lyers, sixties-georiënteerde garage-rock met een amechtig piepend farsaorgeltje, hebben zelfs nummers van "onze" Outsiders op het repertoire. Dinosaur is een krachtig trio dat bovenop een snoeiharde sound getornenteerde vocalen legt. Een overkill-kruising tussen Hüsker Dü en Neil Young. Een dag later is de ruimte beschikbaar voor een reggaeavond met de uit Engeland afkomstige Macka-B, Sandra Cross, Aisha, toaster Mad Professor en de backing band Ariwa Sounds Possie.

Dansen in de nacht

De eindexamenklas van de acteursopleiding van de Maastrichtse toneelacademie toont vrijdag 20 november in het theater van het Vervolg aan het Vrijthof 'Dansen in de nacht', een voorstelling op basis van improvisaties en teksten van Thomas Verbogt. In en rondom een villa aan zee werd een groot zomerfeest gegeven. Na afloop blijven twee vrouwen en een man nog wat na en tussen hen ontstaat bijna volmaakte harmonie. Het jaar daarna, als er op dezelfde plek weer een feest is, komen de drie weer bij elkaar in de hoop hun unieke ervaring nogmaals te beleven. De regie heeft Frederik de Vries. De voorstelling begint om 20.30 uur. serveren kan via de toneelacademie, tel. 212241.

Speelman

Een aantal muziekdocenten heeft een eigen muziekschool opgericht in de Heeg, 'De Speelman' genaamd. Er wordt les gegeven in blokfluit, Algemene muzikale vorming, cello, zang, dwarsfluit, viool, gitaar, piano en hoorn. Het initiatief komt voort uit de behoefte het muziekonderwijs dichtbij huis te brengen. Het reizen naar de Stedelijke Muziekschool in de Maastrichtse wijk Wijck blijkt voor nogal wat Heegenaars een obstakel. Veel leerlingen hebben zich dan ook al aangemeld bij 'De Speelman', maar er kunnen er nog meer bij. Informatie bij: L. van Wees, tel. 617581.

Vierde wereld

Steungroep Vierde Wereld is een internationale beweging, die zich bezig houdt met de problematiek van de armsten in de samenleving. Zaterdag 14 november organiseert zij een theateravond in de Stedelijke Muziekschool aan de Sint Maartenspoort. Mensen die zelf behoren tot de Vierde Wereld voeren een toneelstuk op over hun dagelijks leven. Na de pauze is er een forumgesprek. Een tentoonstelling geeft informatie over het werk van de steungroep. De avond begint om 19.30 uur.

Home of the Brave

In het kader van de Vrouwenboekenweek vertoont Filmhuis Lumière van 19 tot en met 25 november, 20 uur, een registratie van het concert 'Home of the Brave' van de multi-media-artieste Laurie Anderson. Zij is een van de weinigen die, zonder concessies te doen, een groot publiek wist te veroveren en zelfs, ondanks haar eigenzinnige muziek een hit wist te scoren ('O Superman'). 'Home of the Brave' is geen simpele registratie van het concert, maar heeft door een uitgeknipt ritme in de montage, niet voor de handliggende camarastandpunten en het uitlichten van details een meerwaarde. Naast Anderson die zelf ontworpen instrumenten bespeelt, staan op het podium een Koreaanse citherspeler en de sessiemuzikanten David van Tieghem (werkte onder meer met Eno, David Byrne en The Talking Heads)

en Andrew Belew (King Crimson, Talking Heads Frank Zappa en David Bowie). Hoewel in haar muziek de woorden het belangrijkste zijn, besteedt Anderson heel veel aandacht aan de vormgeving. "Ik houd van details: schoenen, kleine stukjes animatiefilm, de vingers van een saxofonist fladderend over de kleppen."

Dichteressenfestival

Het Literair Dwarsverband presenteert in het Vrouwencentrum, Bouillonstraat 14 en in het Gymnasium het 'Eerste Maastrichtse Dichteressenfestival'. Het festival wordt vrijdagmorgen 20 november ingeleid met workshops die als thema het maken van liedteksten, creatief schrijven en het voordragen van teksten hebben. In het Gymnasium zal in de avonden een forum bestaande uit Diny Schouten (Vrij Nederland), Lucy Th. Verwey en Ingrid Baal (Surplus, vrouwenboekenkrant) zich buigen over 'Vrouwen en Kritiek'. Vrouwelijke nieuwkomers in het literair wereldje krijgen zaterdagmiddag een kans tijdens het Debutanten Podium. Om 20.30 uur dienen zich 'De Nieuwe Wilden' aan, een groep dichters rond Elly de Waard. Het festival wordt besloten met een optreden van de muziekgroep Toy Bizar, een vrouwenband uiteraard.

Muziek in het Museum

Museum Van Bommel-Van Dam in Venlo organiseert in samenwerking met Stichting Gaudeamus en de KRO-radio een concertreeks waarin aandacht geschonken wordt aan muziek uit de twintigste eeuw. De uitvoeringen vinden plaats op zondagmiddag vanaf 16.00 uur. Studium Chorale, vocaal ensemble o.l.v. Eric Hermans, staat 22 november gepland en de fluitist Leendert de Jonge komt 20 december naar het Venloos museum. In dit zelfde museum wordt 15 november om 20 uur een tentoonstelling van een van Limburgs meest bekende schilders Pieter Defesche geopend.

Lucas Vis

Een lezing, een concert en een discussie: een drie-in-één programma van de stichting Intro in de Stedelijke Muziekschool. Zondag 15 november om 15.30 uur zijn twee muziekstukken te horen van dirigent en componist Lucas Vis: Melodieën (cello-solo door Wikkie Schlösser) en Duet (viool: Reinette Thiadens en cello: Wikkie Schlösser). Na afloop houdt Vis een lezing over componeren en dirigeren, waarna de mogelijkheid bestaat om vragen te stellen en te discussiëren. Lucas Vis is docent aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. In 1988 wordt hij chef-dirigent van het Noord-Hollands Philharmonisch Orkest. Onlangs dirigeerde hij de openingsvoorstelling van het Nederlands Danstheater in Den Haag.

Lampo

Zondag 15 november leest Hubert Lampo in café Satyricon voor uit eigen werk. De neerlandicus Jacques Kersten, die voor Meulenhoff een boekje heeft geschreven over Lampo, praat met de schrijver. Jesse de Haas speelt piano. De middag begint om 15 uur en kaarten zijn van te voren verkrijgbaar bij het café (Bernardusstraat 16-18) en bij boekhandel Leiter-Nypels in de Wolfstraat.

Vrijdag 20 en zaterdag 21 november speelt Zuidelijk Toneel Globe "Turandot" van Carlo Gozzi. Het is het verhaal over de gelijknamige Chinese prinses die niets voor het huwelijk voelt en de mannen die haar willen trouwen, het liefst een kopje kleiner zou willen maken. Regisseur Giancarlo Cobelli heeft er een bont spektakel van gemaakt: een groots Venetiaans carnaval, zorgeloos kijkplezier. Met o.a. Hilde Uitterlinden, Arthur Boni, Bea Meulman, Gijs Scholten en Charles Cornette.

AGENDA

Muziek

Christian Bor, Het reizend muziekgezelschap, Redoute 17, 24 nov. 20.00 uur.
Tony Ehlen, pianorecital, Stadsschouwburg, vrij 20 nov. 20.00 uur.
Edith Habraken-Marimba, lunchconcert, Generaalshuis 12.30 uur.
LSO, dirigent: Ed Spanjaard, solist: Naum Grubert (piano), Staargebouw 14 nov. 20.00 uur.
Intro-concert Lucas Vis, St. Maartenslaan 2, 15 nov. 15.30 uur.

Toneel

De wijde blik, Het Vervolg, Generaalshuis, 29 nov. 20.30 uur.
Macbeth, Footsbarn Theatre, Stadsschouwburg, do 12 nov. 20.00 uur.
Turandot, Zuidelijk Toneel Globe, Stadsschouwburg, vrij 20 nov. en za 21 nov. 20.00 uur.

Diversen

Voorheen Smaakstaal, Muziek en Performances, Theatercafé 20 en 21 nov. 23.00 uur.
Hubert Lampo, Café Satyricon 15 nov. 15.00 uur.

Exposities

Generaalshuis, werken van leden van de kunstenaarsvereniging, ma 13.00-16.00, di t/m za 11.00-16.00 uur, t/m 26 nov.
Galerie Fah, Brusselsestraat 80, do t/m za 13-17 uur. "Galerie Petit te gast, een uitgelezen collectie", wo t/m za 13.00-17.00 uur.
Galerie Hof van Oensel, Haagstraat 5 Schimmert, Christoph Hessel, do t/m zo 14.00-17.00 uur.
Fotogalerie 68, Kasteel Hoensbroek, Philippe Moroux (zwart-wit fotografie), ma t/m vrij van 10-12 en 13.30-17 uur.
Schuwirth & van Noorden, Hans Mutsirs (schilderijen), do t/m zo van 14-17.30, do. avond van 19-20.30 uur, tot 16 november.
Stadsgalerij Heerlen, Jan Sierhuis, overzichtstentoonstelling schilderijen (t/m 6 dec.)
Universiteitsbibliotheek

Bonnefantencomplex, De Verbeelding Begrensd, ma t/m vrij 9.00-21.00 uur, za 9.00-13.00 uur, t/m 27 nov.

Gouvernement, Sculpturen in mergel, vervaardigd door studenten Academie Beeldende Kunsten Maastricht, ma t/m vrij 9.00-17.00 uur, 19 nov t/m 18 dec.

Perroengalerie, Vrijthof 35, Sjaak Janssen, installatie.
Galerie Signature, Ben Leenen, schilderijen.

ROZ, Bankastraat 3, René Reynders, schilderijen.
Museum van Bommel van Dam, Felix van de Beek, opening 15 nov. 12.00 uur. (t/m 3 jan.), di t/m vrij 10.00-16.30 uur, za en zo 14.00-17.00 uur.

Kritzaedthuis, Rosmolenstraat 2 Sittard, Louis Chacalls, 14 nov t/m 13 dec.
Galerie Wanda Reiff, Joop Vugs, schilderijen, objecten, werken op papier, t/m 19 dec.

Films

Lumière, Bogaardenstraat 40b
Vroeger is dood, 12 t/m 15 nov. 21.00 uur.
Film en architectuur, 12 t/m 18 nov. 20.00 uur.
Metropolis II, 12 t/m 18 nov. 22.00 uur.
All about Eve, cursus, 16 t/m 18 nov. 21.00 uur.

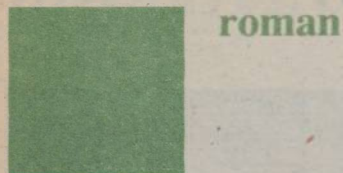
Mabi B.V., Kleine Gracht 24a
Full Metal Jacket, dag. om 2.30-9.00 uur, za, zo ook om 6.15 uur.

Een maand later, dag. om 2.30-8.30 uur, za, zo om 6.00-8.30 uur, wo alleen 8.30 uur.
The untouchables, dag. om 2.30-8.30 uur, za, zo ook om 6.00 uur.
Crazy Lovedag, om 2.30-8.30 uur, za, zo ook om 6.00 uur.

Cinema Palace, Wijcker Brugstraat

The witches of Eastwick, dag. 6.00-9.00, za en zo ook 3.00 uur.
Hector, dag. 6.00-9.00 uur, za, zo ook om 3.00 uur.
The Beverly Hills cop II, dag. 6.00-9.00 uur, za, zo ook 3.00 uur.

Ciné-K, St. Bernardusstraat 13
Verdi's la Traviata, dag. 8.00, zondagochtend 12.00 uur.
Children of a lesser God, dag. 10.00, zondag ook 13.00 uur.

roman

Stel U voor, de Nederlandse Miami Vice zal binnenkort op het scherm worden gebracht. En raad eens in welke exotische entourage het superflitsende geweldsgebeuren wordt opgenomen? Jawel: ons eigen Zuid-Limburg, het Florida van de Lage Landen!! De serie heet, om een beetje in lijn met het origineel te blijven "Maastricht-Visé". Weinig substantie, net als in het echte Miami Vice.

"Maastricht-Visé" gaat over twee Zuidlimburgse privé-detectivessen. Vrouwen, jawel, want wij zijn in Limburg érg gesteld op emancipatie zolang het maar geen pijn doet, en twee bloedmooie vrouwelijke inspecteurs, wie heeft daar nu last van?

Kom, we kijken even mee met de eerste aflevering:

Kabloem! zegt café De Vogelstruis, en gaat op in vlammen en puin. Machinegeweervuur. Twee tanks walsen door de Platielstraat. Vijf Cadillacs scheuren met gillende banden over het Vrijthof waar Limburgse plattelandsvrouwen een veilig heenkomen zoeken. Een verdacht typ met een zwarte bril en ongeschoren kop verschuilt zich achter Grameer, in zijn rechterhand houdt hij een scherpshuttersgeweer. Een Phantom gevechtsvliegtuig boort zich de Vrijthof-parkeergarage in, en en passant zien wij bij de Momus die dikke ober rustig twintig pils distribueren. Kabloem! beweert nu ook café De Pallieter. Explosie op explosie. Uit de herrie raffineert zich het ritmisch gedreun van blitse popmuziek: de Janse Bagge Band. Het beeld vervaagt, en op de maat zien we onze twee heldinnen over de Aw Brök stappen. Natuurlijk had al dat geweld op het Vrijthof helemaal niks met het verhaal te maken: de twee zijn op weg om een kwaadaardige junk in elkaar te rammen. Miami Vice, in detail. Thea (van Theo & Thea) speelt Marylou, de ex-alcoholica, die toch nog op het goede detectivepad is gekomen en nu hard tegen hard speelt. Monique van de Ven (van Jan de Bont) is haar wat ingetogener partner Mia, net van de man, de gokmachine en de ladyshave af.

Nachtenlang posten de twee in gore steegjes. Naaldhakken raken keer op keer beklemd tussen de kinderkopjes. De stal van Johnny Hoes draagt de nodige muzikale steentjes bij. Beppie Kraft versterkt nog eens de dramatische atmosfeer. Marylou en Mia staan via allerlei mysterieuze maar daarom des te high tech-er apparaatjes in verbinding met een nog véél geheimzinniger Basis. Uit alles blijkt dat vanuit de Cannerberg heel Maastricht wordt afgeluisterd, want M&M krijgen van alles te horen over de relevante bewegingen van de vuige crimineel die ze te pakken willen nemen.

"Hallo, tien vier!" horen ze. Tien vier, dat betekent bijna alles wat belangrijk kan zijn voor een smeris: "Tien vier! Onze makker bestelt nú een friet mét bij Frietsje vaan Pietsje!" De dames zijn alert: dit kan het Moment M zijn! Ze grijpen hun waterpistooltjes. "Tien vier! Hij komt jullie kant op!" De heldinnen drukken zich wijdbeens tegen de muur. Daar komt de patjakker om de hoek: "OK Pierre, freeze!! You're busted, man!!!"

Roeie Pierre bevriest niet. Daarvoor zit er allang véél te veel antivries in zijn bloed. Hij valt Monique om de hals. Een onbegrijpelijk einde, maar ja, ook dát is écht Miami Vice.

Eva

MASSEREN

Meester Otto (uiterst rechts) en apostel Luuk (staande) (foto Franco Gori)

De meester komt binnen: lang, ascetisch, een verend loopje, zijn kalende kruin gecompenseerd door een bebaarde kin, een vriendelijk duplicaat van JC Superstar. Het wordt stil. "Otto, wat zie je er goed uit vanavond", begroet zijn apostel Luuk hem. Hij heeft de weg geplaveid: twee jongens en twintig meisjes hebben gehoor gegeven aan de oproep, naar de introductie op de massagecursus te komen. Het koele licht in kamer 1000 van het hoofdgebouw beschijnt hun verwachtingsvolle, blij gezichten. Een enkeling kijkt effen, haar scepsis zorgvuldig verbergend achter een hautain masker. Het schijnt, dat die twee magiërs gekke dingen doen: the art of living, de kracht van creatief denken, oosterse massage. Je kunt nooit weten, misschien is het wel ergens goed voor.

De harde vergadertafels zijn terzijde geschoven, de schoenen gooi je gewoon, wanneer je denkt "Whoop, dat is lekker" uit. Luuk begint: "Massage is iets waaraan we ons voortdurend schuldig maken. Je geeft elkaar een hand, je draait je om in bed. Tout massage. By the way: een hand geven, laten we elkaar allemaal een hand geven." Giechelend, uitgelaten worden tweeëntwintig handen geschud: warme, koele, kleffe, harde en slappe in alle soorten en maten en namen gaan het ene oor in, het andere uit. Op de plaats rust.

bericht uit Maastricht

Maar een keer is niet genoeg. Otto en Luuk voeren een kleine sketch op: "Luuk" (luid) "is het je opgevallen dat ze allemaal verschillende handen hebben?" "Jaaa" (luid). "Zou het wat betekenen?" "Vast." "Wat betekent dat dan?" (nog steeds luid). "Whoop doet een sergeant na met harde hand, een slapjanus met zachte hand en Jansen van de spoorwegen (veel gelach). En daar gaan we weer, nu met een angstaanjagende uitbundigheid want "we zijn goede vrienden". Omhelzingen, fikse tikken op de schouder, met twee handen tegelijk, vergezeld van ongeremde kreten. De enkeling trekt zich terug: zo kan-ie wel weer, goede vrienden, m'n neus uit. Maar het ijs is gebroken en er keert een ontspannen rust. Een meisje in het geel heeft twee vogeltjes op haar voorhoofd getekend, die lijken te fladderen van genot: wat een feest en de avond is nog maar net begonnen.

Luuk en Otto trekken nu hun hele trucendoos open: fysieke massage (van de fysiotherapeut), the sixty seconds maintenance massage (van de Australische Nederlander George Schmidt), Shiatsu (Japanse drukpunt massage), massage met woorden en energie. "Wat we jullie allemaal aanbieden in de cursus, dat zal jullie snel duidelijk worden, is overal vandaan gejat." Het lijkt kinderspel: klappen in elkaars handen, blij, blij, blij en "Kaasjewegen", het spel dat moeders nooit goed vonden, omdat het zo gevaarlijk was. Je staat rug aan rug, armen in elkaar gehaakt. Je trekt de ander achterover,

zodat hij als een dweil bungelt op je rug. Echt ontspannen lijkt het nog niet, want, ook al zijn we nu goede vrienden, je weet nooit of de ander je wel houdt.

Kletsend en knedend worden we binnengevoerd in het rijk van de massage. De toon wordt stilaan ernstiger. Otto vertelt over Luuk en zichzelf, terwijl zijn handen de schouders van een verlegen meisje masseren. Ze kijkt af en toe pijnlijk verrast, als hij een harde spierknoop onder handen neemt, maar blijft lachen. In een gesloten kring wordt Otto's voorbeeld als een polonaise gevolgd: allemaal op de sjouwers. Een heel klein meisje, dat bijna een trapje nodig heeft, neemt de enkeling onder handen. Het voelt prettig. Ze heeft het duidelijk meer gedaan. "Ja, merk je dat? Ik ben eigenlijk meer bezig met haptokinesie: dan werk je met gevoelens". Ze hangt gretig aan de lippen van de grote meester, die vertelt over een feestje in Parijs, zijn omzwervingen over de wereld, het plezier van massage en dat iedereen het kan, als je het maar met gevoel doet.

Dan komt de truc met de onbuigbare arm. Luuk demonstreert het aan de hand van een olijke knaap, die zich verbergt achter grapjes. Flauwe grapjes, maar Otto en Luuk laten zich op niet op stang jagen. De arm van de jongen is gespannen, stijf van de spieren, die zich vanuit zijn vuist naar boven ballen. Het kost enige moeite, maar Luuk krijgt de arm gebogen, de spierkracht gebroken. Dan moet de grappenmaker zijn arm los en ontspannen gestrekt houden. "Voel, dat er een stroom doorgaat tot een punt, ergens ver weg, voel de stroom, de stroom, daar ergens ver weg...". De jongen zet zijn blik op oneindig en Luuk krijgt de arm met geen mogelijkheid gebogen. Er gaat een zucht door de gelederen. De grapjas is verbaasd stil en de enkeling gelooft het pas, als ze het zelf ervaart. Het kleine haptomeisje lijkt een arm van staal te hebben, terwijl ze ontspannen haar hand laat hangen en in de verte tuurt. Da's toch sterk.

Otto wil nog een spelletje, Luuk kijkt op de klok: om half tien komt de man met de sleutelbos en moet iedereen weg wezen. Vooruit dan maar: de magische bal. Terwijl Otto's stem beelden oproept van zonnige stranden en warme gofstromen, sluiten sommigen de ogen. "Houdt je handen eens iets van elkaar, alsof er een bal tussen past en adem door je vingertoppen in en weer uit door je handpalmen." Een meisje begint te giechelen en kijkt verbaasd naar haar lege handen. "Er zit iets, hè, je moet eens kijken of je harder of zachter kunt maken." Meer mensen schijnen het te voelen. De enkeling niet. "Goed zo", zegt Luuk, "sceptisch blijven". Als ze haar linker hand boven die van Luuk houdt en de andere boven die van het kleine meisje, begint haar linkerhand onmiskenbaar te tintelen. Een rotgevoel, alsof er electriciteit doorgaat. De rechterhand voelt niets. Het tintelen gaat over in pijnprikjes... Verbeelding? Of gaat er echt energie van de ene in de andere handpalm over?

De portier Max brengt redding: de avond is afgelopen. Veel mensen geven zich op voor de cursus van vier avonden en hebben er graag vier of acht tientjes voor over. "Want ik krijg er zo'n heerlijk huppelend gevoel van" zingt het meisje in het geel. In de kroeg kneedt Otto verder. Op weg naar de new age, waar alles mooi en harmonisch zal zijn...

Lucia Geurts